

FORMACIÓ DEL PROFESSORAT I PARTICIPACIÓ DE LES FAMÍLIES EN APROXIMACIONS PLURALISTES DE L'ENSENYAMENT DE LLENGÜES

MANUAL D'ACTIVITATS DE L'ACCIÓ
REPILOTADA

Equip NEW ABC – UAB

Dra. Marta Arumí Ribas

Dra. Gemma Rubio Carbonero

Dra. Valeria Tonioli

Dra. Mireia Vargas Urpí

Dra. Claudia Vallejo Rubinstein

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

Professorat i participació de les famílies en aproximacions pluralistes de l'ensenyament de llengües. Manual d'activitats de l'acció repilotada

Títol original: *Teacher training and family involvement in pluralistic approaches to language education. Repilot action activity handbook*

PRIMERA EDICIÓ

ABRIL 2024

AUTORIA

Marta Arumí Ribas, Gema Rubio Carbonero, Valeria Tonioli, Mireia Vargas-Urpí & Claudia Vallejo

Universitat Autònoma de Barcelona

Departament de Traducció i Interpretació i Estudis d'Àsia Oriental

Bellaterra Campus, 08193

Barcelona – Spain

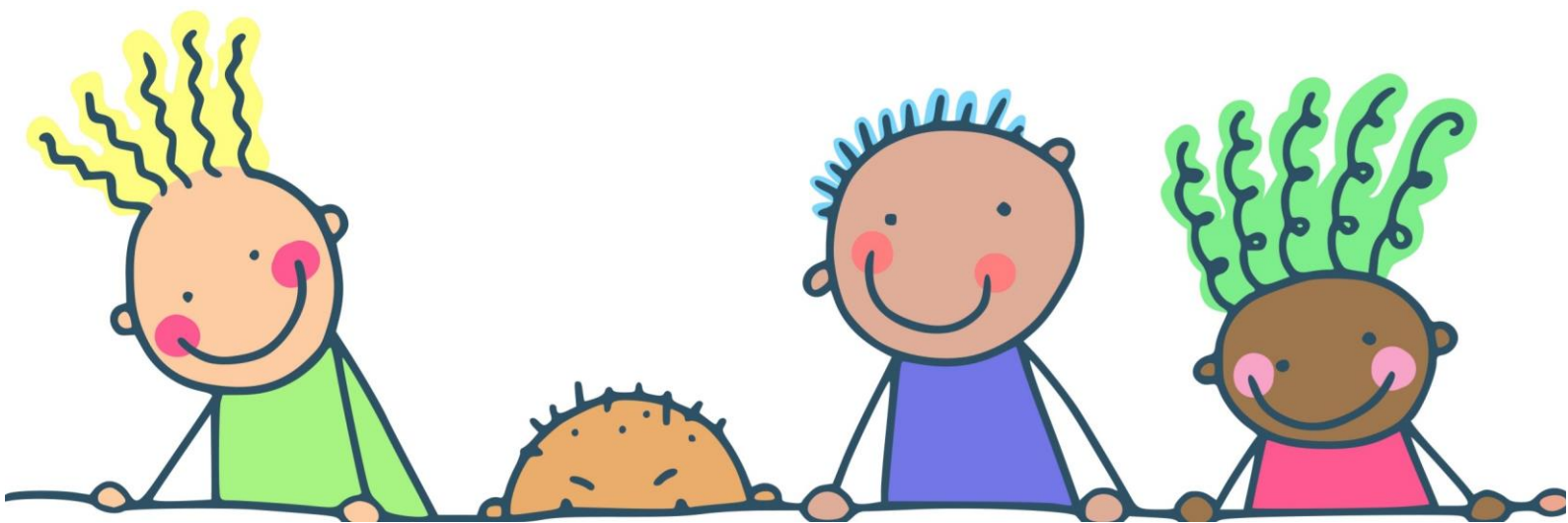
Traducció de l'anglès: Anna Suades Vall

EDICIÓ

Elhuyar

Atribució 4.0 Internacional (CC BY 4.0)

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona

ÍNDEX DE CONTINGUTS

El projecte NEW ABC en poques paraules	5
Què és la cocreació?	6
Adaptar l'acció pilot a diferents contextos	6
Finalitats i objectius de l'acció repilotada	9
Aproximacions pluralistes de l'ensenyament de llengües: què volen dir?	9
Com funciona aquest manual i per a qui pot ser d'utilitat?	10
Com s'ha de fer servir aquest manual?	11
CONSELLS	12
Implicar l'equip	12
Resoldre qüestions burocràtiques	12
Gestionar els consentiments, la privacitat i l'anonimat	13
COMENCEM	14
CAPÍTOLS: Presentació general de les activitats	14
CAPÍTOL 1: Presentar l'acció al professorat i a la direcció de l'escola	16
CAPÍTOL 2: Introduir el professorat a la didàctica plurilingüe	18
CAPÍTOL 3: Explorar la diversitat lingüística del grup	20
CAPÍTOL 4: Observar les rutines de l'escola	22
CAPÍTOL 5: Presentar el projecte mitjançant la nostra biografia lingüística	24
CAPÍTOL 6: Implicar les famílies en un projecte plurilingüe	28
CAPÍTOL 7: Dia Internacional de la Llengua Materna (21 de febrer)	39
CAPÍTOL 8: Sant Jordi i San Martino i activitats complementàries	44
CAPÍTOL 9: Tancar l'acció	50
CAPÍTOL 10: Concloure i difondre l'experiència	54
AVALUACIÓ I DIFUSIÓ	56
Desenvolupar una estratègia pròpia d'avaluació	56
Desenvolupar una estratègia pròpia de difusió	58
Referències	59
Agraïments	60

INTRODUCCIÓ

En aquest manual trobareu el següent:

- una breu descripció del projecte NEW ABC i dels principals conceptes que el regeixen;
- unes pautes generals i alguns consells concrets per adaptar l'acció pilot a diferents contextos;
- les finalitats i els objectius de l'acció pilot;
- una descripció detallada de les activitats dutes a terme i consells per replicar-les;
- algunes reflexions extretes de la nostra experiència que poden ser útils a l'hora d'adaptar les activitats.

El projecte NEW ABC en poques paraules

NEW ABC és un projecte finançat pel programa d'investigació i innovació Horitzó 2020 de la Unió Europea. Compta amb la participació de 13 socis de nou països europeus amb l'objectiu de desenvolupar i implementar nou accions pilot. Totes les accions pilot del projecte NEW ABC (intervencions basades en activitats) inclouen la participació d'infants i joves refugiats o migrants, així com la del professorat, les famílies, les comunitats i altres parts interessades en l'àmbit de l'educació, com a cocreadors tots d'innovació que contribueixi al seu empoderament i a fer-se sentir.

Si voleu obtenir més informació sobre NEW ABC, el següent **enllaç** permet accedir al lloc web del projecte, on trobareu més detalls sobre les altres accions pilot:

newabc.eu

El projecte NEW ABC ha rebut finançament del programa de recerca i innovació Horitzó 2020 de la Unió Europea en virtut de l'acord de subvenció número 101004640.

Les idees i les opinions expressades en aquest lloc web són les de les persones autores i no reflecteixen necessàriament el parer de la Comissió Europea.

Què és la cocreació?

Abans de presentar les activitats cocreades juntament amb els infants per a l'acció repilot *Formació del professorat i participació de les famílies en aproximacions pluralistes de l'ensenyament de llengües*, volem explicar en poques paraules les nocions bàsiques de la cocreació.

La cocreació és un mètode que s'utilitza per establir una relació d'associació democràtica entre l'equip investigador i les parts interessades locals o de la comunitat mitjançant la participació conjunta en el disseny de pràctiques especialment pensades per a un context determinat per donar resposta a les necessitats de la comunitat i de les persones participants objectiu.

La cocreació resulta especialment adient per fomentar el compromís i la participació de la ciutadania en l'elaboració de polítiques:

- posa el valor per a l'usuari o usuària final al centre;
- dona especial rellevància a la implementació de pràctiques resultants d'un procés de cocreació;
- inclou estratègies de difusió més àmplies com a part del disseny des de l'inici.

Totes les activitats d'aquest manual han estat planificades i dutes a terme juntament amb el professorat de l'escola, l'alumnat i les seves famílies adoptant la perspectiva dels infants i permetent-los expressar els seus desitjos i necessitats.

Adaptar l'acció pilot a diferents contextos

Un dels objectius principals del projecte NEW ABC és garantir que les nou accions pilot es puguin adaptar i replicar en diferents contextos (és a dir, en països, sistemes educatius i comunitats diferents). Un cop finalitzada la primera implementació de les accions pilot, totes es van tornar a posar a prova en un altre país soci dirigides per un equip del projecte NEW ABC diferent.

Aquesta acció es va implementar en dos països diferents: Itàlia i Espanya. Trobareu totes dues versions (que són diferents pel que fa a l'abast, les persones participants objectiu i el context) a la plataforma de NEW ABC. Si voleu implementar aquesta acció en un context diferent, aquestes recomanacions us poden ser útils.

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

MIRAS
Mediació i Interpretació:
Recerca en l'àmbit social

INSTITUT ESCOLA
EL VIVER

Suggeriments principals per a les institucions interessades a repilotar aquesta i altres accions del projecte NEW ABC

o Dedicar temps a valorar les característiques úniques del context i identificar què cal adaptar.

Potser caldrà plantejar-se si s'han de fer canvis o modificacions en relació amb les característiques específiques del context, com ara factors geogràfics, socials o culturals. Per exemple, si teniu previst treballar amb infants i joves de diferents orígens nacionals i ètnics, potser voldreu invertir recursos a contractar professionals de la traducció, la interpretació o la mediació intercultural per donar-los suport durant el projecte.

o Convidar col·legues tant de dins com de fora de l'escola a treballar de manera conjunta.

És necessari tenir el suport d'altres col·legues de l'escola (mestres i auxiliars educatius); és recomanable implicar-los i implicar-les des del principi i assegurar-se d'incloure les seves opinions i el que consideren important al projecte.

o Treballar *amb* els infants i el jovent i acordar de manera conjunta com col·laborareu plegats.

Cal fer que els infants i el jovent participin des del principi i assegurar-se que les seves opinions, habilitats i necessitats s'inclouen en el disseny del projecte. Per exemple, es pot optar per comptar amb un petit grup assessor format per algunes persones joves perquè ajudin a muntar el projecte.

o Dissenyar l'entorn d'aprenentatge.

Per exemple, treballareu en una escola o en un entorn d'aprenentatge aliè a l'escola (per exemple, en un grup de joves, en un centre d'activitats extraescolars, un esplai, etc.)? Això també determinarà com s'estructuraran les activitats (un projecte a llarg termini o activitats individuals) i quantes persones hi participaran cada vegada (durant un curs escolar o amb un grup més reduït de joves).

o Fer una llista de desitjos dels materials, recursos i serveis que es necessitaran.

A mesura que desenvolueu les idees del projecte, és important tenir en compte els recursos que es necessitaran. Per exemple, on es duran a terme les activitats? Quin tipus d'espai caldrà (sales, espais a l'aire lliure, etc.)? Potser també cal tenir en compte l'accessibilitat (com ara la disponibilitat d'aparcament, l'accés amb cadira de rodes, que hi hagi lavabos o que hi hagi transport públic a prop). A la llista també s'hi poden incloure idees d'activitat (com ara excursions o visites a museus) o tallers amb professionals especialitzats/es (artista digital, professor o professora de teatre, etc.). També és important pensar quin material es necessitarà per a les activitats (per exemple, fulls de paper, pintura, llibretes, material d'escriptori, una pissarra, cursos de formació en línia, etc.).

o Dedicar temps i parar atenció a cocrear un entorn segur.

És fonamental invertir temps en activitats per crear vincles que animin els i les participants a conèixer més a les altres persones i que generin confiança dins del grup. Prendre un refrigeri o un aperitiu pot ajudar a crear un entorn social més distès, per això recomanem incloure aquesta

El projecte NEW ABC ha rebut finançament del programa de recerca i innovació Horitzó 2020 de la Unió Europea en virtut de l'acord de subvenció número 101004640.

Les idees i les opinions expressades en aquest lloc web són les de les persones autores i no reflecteixen necessàriament el parer de la Comissió Europea.

partida al pressupost.

o **Donar suport a les persones que participen al projecte.**

Oferiu oportunitats de formació i de desenvolupament d'habilitats per donar suport a les persones que participen a les activitats del projecte (alumnat, auxiliars educatius o altres mestres) a mesura que s'incorporin al projecte. Caldrà cobrir alguna necessitat social, cultural, lingüística o d'aprenentatge en concret?

o **Avaluar l'acció repilotada.**

Cada projecte és una oportunitat única d'aprenentatge per reflexionar sobre què ha funcionat bé, què no ha funcionat i què es podria haver fet de manera diferent. Cal dedicar temps a planificar l'avaluació del projecte i a pensar en activitats que poden ser d'ajuda (targetes de comentaris, reflexions, respostes creatives, reflexions en grup, etc.).

o **Planificar amb antelació.**

A l'hora d'elaborar un pla d'acció i de pensar com serà el projecte, també és important tenir en compte com s'aconseguirà la participació i com es farà la difusió. Aquestes són algunes qüestions a tenir en compte:

- Quins temes clau voleu tractar?
- Com poden els i les participants participar a les activitats de manera significativa?
- Qui és el públic principal (la comunitat local, les persones encarregades de prendre decisions, etc.)?

Esperem que aquests suggeriments us ajudin durant el procés de planificació a l'hora de decidir com seran les activitats.

Quines adaptacions vam fer al pilot original per implementar-lo al nostre context?

Es va dur a terme una adaptació significativa del pilot original a causa de la diferència de context i de les persones participants que van intervenir en cada situació. El pilot original va comptar amb la participació de diverses institucions educatives de diferents regions italianes, mentre que el repilotatge es va centrar en un institut escola de l'àrea metropolitana de Barcelona, on hi havia una presència notable d'alumnes (i famílies) d'origen migrant o de diferents minories ètniques.

Una segona diferència rellevant era el context sociolingüístic de cada lloc. Mentre que a Itàlia hi ha una llengua oficial que conviu amb diferents varietats d'italià i dialectes, Catalunya, on es va tornar a provar aquest pilot, té tres llengües oficials: el català, el castellà i l'aranès. Tot i ser llengües cooficials, el català es troba en situació de llengua minoritzada (el castellà és la llengua dominant en determinats àmbits), i això ha donat lloc a polítiques lingüístiques específiques per promoure'n i protegir-ne l'ús.

Tot i que els centres educatius es consideren espais clau per a l'aprenentatge del català, les institucions educatives i el professorat s'enfronten cada vegada més al repte d'ensenyar el català i altres llengües curriculars (generalment el castellà i l'anglès) i, alhora, gestionar la presència del

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

MIRAS
Mediació i Interpretació:
Recerca en l'àmbit social

INSTITUT ESCOLA
EL VIVER

gran nombre de llengües maternes que l'alumnat té. La situació va requerir adaptacions considerables del pilot original per contribuir a la promoció del català, en línia amb les polítiques lingüístiques de Catalunya, i la inclusió dels repertoris de l'alumnat i les famílies a les activitats de l'escola.

Finalment, van sorgir adaptacions i noves propostes guiades, no només per factors contextuals i curriculars, sinó també per les persones participants. A causa del paper cabdal de la cocreació i la participació en aquesta acció, les activitats originals es van adaptar i transformar significativament per tenir en compte les necessitats, els interessos i les preferències del professorat, l'alumnat i les famílies (i la idiosincràsia dels diferents grups).

Finalitats i objectius de l'acció repilot

Mitjançant un enfocament participatiu i cocreatiu, vam col·laborar amb el personal de l'escola i les famílies per desenvolupar i implementar una sèrie d'activitats amb els següents objectius:

- Conscienciar el professorat, l'alumnat i les famílies sobre els beneficis de les aproximacions pluralistes de l'ensenyament de llengües.
- Donar suport al professorat a l'hora de desenvolupar pràctiques eficaces per utilitzar i valorar els repertoris plurilingües.
- Crear un espai d'aprenentatge que reconegui i celebri els repertoris lingüístics de l'alumnat i les seves habilitats com a recursos i oportunitats d'aprenentatge i d'integració.
- Implicar i empoderar les famílies tot fomentant sinergies de baix a dalt i creant un entorn d'aprenentatge inclusiu, transversal i plurilingüe a les escoles.

Aproximacions pluralistes de l'ensenyament de llengües: què volen dir?

Tal com indica el títol, aquesta acció tracta sobre l'ús d'aproximacions pluralistes pel que fa a les llengües i les cultures. Si no coneixeu aquest concepte, a continuació en fem una breu introducció.

Les aproximacions pluralistes de les llengües i les cultures fan referència a les aproximacions didàctiques que utilitzen diverses llengües, varietats (com ara diferents formes d'espanyol a l'Amèrica Llatina) o cultures alhora durant el procés d'ensenyament.

Les finalitats principals d'aquest tipus d'aproximacions són les següents:

- Anar més enllà de l'horitzó monolingüe i monocultural a l'escola, atès que la societat és multilingüe i multicultural.
- Garantir que totes les accions pedagògiques en l'àmbit de l'educació lingüística i en l'ensenyament de matèries escolars es basin en una educació veritablement inclusiva, plurilingüe i intercultural.

Aquestes aproximacions reben el suport del Consell d'Europa; podeu obtenir més informació sobre la seva visió general pel que fa a l'ensenyament de llengües pluralista al Marc de Referència per als

El projecte NEW ABC ha rebut finançament del programa de recerca i innovació Horitzó 2020 de la Unió Europea en virtut de l'acord de subvenció número 101004640.

Les idees i les opinions expressades en aquest lloc web són les de les persones autores i no reflecteixen necessàriament el parer de la Comissió Europea.

[Enfocaments Plurals de les Llengües i de les Cultures \(MAREP\) \(FREPA, en anglès\)](#) o a la [versió en francès \(CARAP\)](#).

El MAREP proposa quatre línies o aproximacions (o enfocaments) principals per promoure pedagogies pluralistes: *éveil aux langues* (despertar a les llengües), un enfocament intercultural, la intercomprensió entre llengües de la mateixa família lingüística i un enfocament de didàctica integrada en què totes les llengües es treballen a tot el currículum. Aquest marc també inclou una extensa llista de descriptors (coneixement, habilitats i actituds) per implementar una educació plurilingüe i intercultural en funció del context, així com un repositori d'exemples i activitats perquè serveixin d'inspiració.

Gràcies al MAREP del Consell d'Europa i a altres documents europeus, nacionals i locals en la mateixa línia, la idea que els repertoris plurilingües de l'alumnat s'han de reconèixer i utilitzar activament a les classes (de llengua o no) va guanyant terreny. Aquesta acció pretén donar suport al professorat en el desenvolupament d'aquests objectius i noves perspectives.

Com funciona aquest manual i per a qui pot ser d'utilitat?

El manual de l'acció repilotada *Formació del professorat i participació de les famílies en aproximacions pluralistes de l'ensenyament de llengües* és una guia de fàcil lectura dissenyada per al professorat, els i les professionals de l'educació, les famílies i l'alumnat, que es pot utilitzar per planificar i implementar activitats basades en la cocreació i en la promoció de pràctiques educatives plurilingües. El manual inclou deu capítols en què es descriuen una sèrie d'activitats que es van crear i implementar en un institut escola de Catalunya, i en presenta el pas a pas per facilitar l'adaptació i l'avaluació de les activitats juntament amb l'alumnat en funció del context educatiu o de l'aula.

Cadascun dels capítols fa una descripció del procés, presenta els objectius principals de l'activitat i enumera els materials necessaris. A més, s'hi inclou una breu descripció de les possibles dificultats que poden sorgir i recomanacions sobre com solucionar-les. Per últim, al final del manual presentem possibles maneres d'avaluar l'impacte de les activitats que heu realitzat i de difondre les activitats a altres escoles i associacions.

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

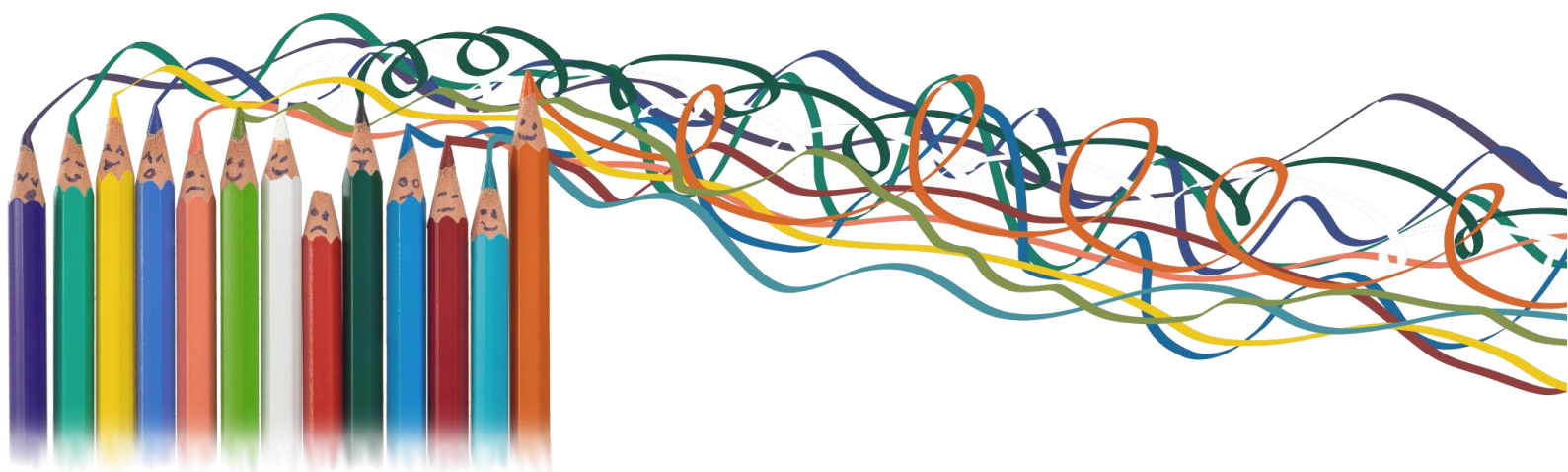
MIRAS
Mediació i Interpretació:
Recerca en l'àmbit social

INSTITUT ESCOLA
EL VIVER

Com s'ha de fer servir aquest manual?

Com vulgueu. El resultat de cada una de les accions pilot serà diferent i únic segons el context geogràfic i sociolingüístic en què tinguin lloc. Així, el manual està redactat de tal manera que presenta el procés de les activitats de *Formació del professorat i participació de les famílies en aproximacions pluralistes de l'ensenyament de llengües* de manera detallada, però en cap cas prescriptiva, i convida a crear versions pròpies i adaptades a la classe o al context educatiu i a les vostres necessitats específiques. Podeu decidir quant temps dedicar a la implementació de cada acció i a cada activitat. De la mateixa manera, podeu optar per seleccionar i implementar només algunes de les activitats proposades o dissenyar les vostres pròpies activitats per respondre millor a les necessitats i interessos del vostre alumnat i les seves famílies. El material pot ser el que utilitzeu per al dia a dia; tanmateix, les activitats haurien de basar-se en dos pilars fonamentals: la cocreació amb els i les participants i la promoció del repertori plurilingüe del jovent a l'educació. Certament, les activitats que es presenten en aquest manual no haurien estat possibles sense la participació, la creativitat i la generositat de totes les persones que hi han participat: el professorat, els infants i les seves famílies.

El projecte NEW ABC ha rebut finançament del programa de recerca i innovació Horitzó 2020 de la Unió Europea en virtut de l'acord de subvenció número 101004640.

Les idees i les opinions expressades en aquest lloc web són les de les persones autores i no reflecteixen necessàriament el parer de la Comissió Europea.

Implicar l'equip

Un dels passos clau en iniciar una acció pilot és crear un equip que lideri el projecte de forma col·lectiva i interdisciplinària i posi en marxa el procés de cocreació. És possible que sigui complicat trobar persones al vostre centre escolar o organització disposades a participar-hi. Totes les activitats es poden dur a terme amb un únic grup o amb grups paral·lels. Comptar amb col·legues de disciplines i especialitats diferents que treballin a la classe contribueix a generar suports i a l'intercanvi d'idees i estratègies per codissenyar les activitats.

Pot ser que part del professorat s'oposi a la càrrega de treball addicional que pot suposar l'organització de les activitats. Per resoldre algunes d'aquestes possibles objeccions suggerim el següent:

- o Expliqueu que aquestes activitats no són necessàriament alternatives al currículum institucional, sinó que podrien integrar-s'hi, per exemple, adaptant qualsevol activitat ja planificada destinada a treballar amb l'alumnat l'ensenyament de llengües i altres matèries disciplinars (art, matemàtiques, ciències, música, geografia, etc.).
- o Compartiu les activitats d'aquesta acció pilot i materials fàcilment adaptables segons el context.
- o Destaqueu l'èxit anterior d'aquestes activitats: els infants hi van participar activament i van gaudir del procés, cosa que va generar un ambient més inclusiu i participatiu a l'aula.

Resoldre qüestions burocràtiques

L'equip té motivació i ganes de pensar en activitats i posar fil a l'agulla. Tot i això, cal fer alguns tràmits abans de començar. Aquests en són alguns exemples:

- o obtenir permís de la direcció de l'escola i, en cas necessari, del consell escolar;
- o comprovar si hi ha restriccions quant a la participació;
- o assegurar-se que es compleixen tots els procediments ètics i, si cal, assegurar-se de recopilar el consentiment signat de les famílies dels infants (vegeu més informació a continuació).

Gestionar els consentiments, la privacitat i l'anonimat

Consentiment:

En funció de l'edat de les persones participants i de la legislació vigent a nivell nacional, és possible que sigui necessari obtenir consentiment dels progenitors perquè els infants puguin participar a les activitats. Assegureu-vos de redactar el formulari de consentiment de manera clara (sense terminologia especialitzada), precisa i detallada. Aquest document ha d'explicar en què consisteix la participació dels infants o joves a l'acció pilot, com s'utilitzaran les dades (com ara les gravacions d'àudio de les converses, les creacions artístiques o els pòdcasts) per fer difusió (per exemple, en informes, presentacions, exposicions, publicacions a les xarxes socials, etc.) i l'objectiu general del projecte. També es pot redactar una nota en llenguatge senzill per acompanyar el formulari de consentiment per explicar les finalitats de l'activitat a les famílies.

Privacitat i anonimat:

Els processos de cocreació i de col·laboració es basen en relacions de confiança. Si es preveu mostrar les creacions de l'alumnat, és important parlar d'on i com es difondran. Cal explicar-los que les seves històries, experiències o dades personals seran anònimes i que ningú no sabrà que són seves; pel que fa a l'entorn més reduït de l'aula o del grup, han de saber que sempre se'ls valorarà i que poden decidir si presentar o no les seves creacions a la resta d'infants.

COMENCEM

CAPÍTOLS: Presentació general de les activitats

En acabar aquest capítol, haureu aconseguit el següent:

- Entendre tota l'acció en relació amb les activitats individuals.
- Tenir un bon coneixement de com es va estructurar tota l'acció i com es van organitzar les activitats individuals.

A continuació, es descriuen les activitats concretes que conformen aquesta acció, incloent-hi una breu presentació dels objectius, la llista de materials que es necessiten i una explicació pas a pas del procés de cocreació.

Hem estructurat l'acció global en dues parts. La primera part inclou una sèrie d'activitats preparatòries per presentar el repilot al professorat i a la direcció de l'escola, conèixer el context de l'escola i començar a treballar plegats.

Després d'aquestes activitats inicials es dona pas a quatre propostes d'aula diferents (anomenades «capítols»). Totes les propostes inclouen el professorat, l'alumnat i, sovint, també les famílies, tant a la creació com a la implementació de les activitats corresponents.

Cada proposta es desenvolupa al voltant d'un tema principal (normalment vinculat a una celebració en concret, com ara el dia de les famílies a l'escola o el Dia Internacional de la Llengua Materna). Algunes d'aquestes propostes inclouen més d'una activitat i sessió a l'aula i, en alguns casos, proposem diferents activitats en funció de l'edat o el curs dels infants (cursos inferiors o superiors de primària) perquè pugueu triar quines encaixen millor amb el grup.

Finalment, les dues últimes activitats d'aquesta acció se centren en la reflexió del professorat pel que fa al procés de cocreació i implementació, així com en la difusió de l'experiència fora de l'escola.

Cal tenir en compte que aquestes activitats són només exemples de com es pot desenvolupar una acció de cocreació. Podeu fer servir el manual com a inspiració, optar per reduir o ampliar les activitats segons el context i els objectius propis, i crear activitats noves. Els passos que seguïu i el temps que hi dediqueu dependran de les vostres pròpies circumstàncies i maneres de treballar, a més de les necessitats i les aportacions del grup. No tingueu por de modificar les activitats per adaptar-les al vostre context concret.

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona

CAPÍTOLS: Presentació general de les activitats

Capítols	Objectius	Activitats principals
Capítol 1 preparació	Presentar l'acció al professorat i a la direcció.	Reunir-se amb les persones de l'escola interessades a participar en l'acció. Descriure els objectius de l'acció. Recopilar les expectatives i les inquietuds del professorat.
Capítol 2	Introduir el professorat en els principis de la didàctica plurilingüe.	Organitzar una o més sessions de mentoria dirigides per persones expertes en plurilingüisme i educació.
Capítol 3	Recopilar informació sobre les llengües de la comunitat educativa.	Completar una graella amb les llengües i les varietats de l'alumnat i les famílies.
Capítol 4	Entendre la política lingüística i les pràctiques habituals de l'escola com a punt de partida per iniciar el procés de cocreació plurilingüe.	Observar la dinàmica de l'escola i de l'aula parant especial atenció a les llengües que sorgeixen a l'escola i com es tracten. Buscar oportunitats per incloure aproximacions pluralistes als espais i activitats existents o nous.
Capítol 5	Fer visibles les llengües de l'alumnat per a tota la classe. Introduir la reflexió sobre la diversitat lingüística a l'alumnat.	Crear les biografies lingüístiques dels infants a través de dues possibles activitats: - la flor de les llengües (educació primària inferior); - siluetes o autoretrats lingüístics (educació primària superior).
Capítol 6	Implicar les famílies en la creació i l'ús de materials plurilingües que incloguin les seves llengües. Utilitzar aquests materials durant el dia de les famílies.	Cocrear un conte plurilingüe (<i>Els tres porquets</i>) i les activitats complementàries corresponents: - manualitats plurilingües (educació primària inferior); - glossari plurilingüe (educació primària superior).
Capítol 7	Treballar la intercomprensió entre dos llengües diferents i portar les llengües que els infants fan servir a casa a l'escola mitjançant la celebració del Dia Internacional de la Llengua Materna.	Llegir un conte bilingüe (<i>Cenerina</i>) i fer les activitats complementàries corresponents: - manualitats bilingües (educació primària inferior); - les maletes viatgeres (educació primària superior).
Capítol 8	Treballar la intercomprensió i la interculturalitat a través de la celebració literària local (Sant Jordi).	Presentar la llegenda italiana de San Martino mitjançant un taller de cuina.
Capítol 9	Fer participar el professorat en una reflexió final sobre l'acció.	Organitzar grups de discussió amb el professorat a mode de conclusió.
Capítol 10	Difondre l'acció fora de l'escola.	Organitzar una sessió de clausura amb les persones que han participat a l'acció i la comunitat educativa en general.

El projecte NEW ABC ha rebut finançament del programa de recerca i innovació Horitzó 2020 de la Unió Europea en virtut de l'acord de subvenció número 101004640.

Les idees i les opinions expressades en aquest lloc web són les de les persones autores i no reflecteixen necessàriament el parer de la Comissió Europea.

CAPÍTOL 1. Presentar l'acció al professorat i a la direcció

En acabar aquest capítol, els i les coparticipants hauran aconseguit el següent:

- Entendre els objectius de l'acció.
- Compartir les seves expectatives, inquietuds i idees inicials quant a les aproximacions pluralistes, la participació de les famílies i la cocreació.
- Conèixer alguns exemples d'activitats a mode d'inspiració.

Activitat 1: Comencem el procés

Aquesta activitat hauria de servir per iniciar oficialment l'acció abans de procedir a implementar-la.

Instruccions:

- 1)** Ha arribat el moment de presentar al professorat i a la direcció de l'escola les vostres propostes de manera més detallada i engegar el procés de cocreació. Per fer-ho, podeu compartir una presentació o explicar amb les vostres paraules els principis que regeixen aquesta acció: promoure les aproximacions pluralistes de l'ensenyament de llengües, la participació de les famílies i la cocreació (podeu fer servir les explicacions que s'inclouen als apartats inicials d'aquest manual).
- 2)** Inicieu una conversa per conèixer les expectatives, els interessos i les idees inicials del professorat, i també qualsevol inquietud que puguin tenir abans de començar aquesta nova aventura. Aquestes són algunes preguntes que podeu plantejar per iniciar el debat:

- o Què esperem d'aquesta acció?
- o Com es podria implementar a la nostra escola?
- o Com podríem integrar les llengües i les cultures d'origen de l'alumnat?
- o Com podríem implicar les famílies dels alumnes?

Llista de material

- Presentació de Power Point o similar (opcional).
- Documentació del projecte, si cal (com ara els formularis de consentiment).
- Exemples d'activitats d'aquest manual i activitats noves que es vulguin compartir per inspirar l'equip.

3) Intenteu guiar la conversa, de tal manera que el professorat pugui identificar oportunitats de desenvolupar aquesta acció dins de les seves dinàmiques habituals i amb els seus recursos actuals. Podeu demanar-los, per exemple, que expliquin quins són els objectius principals de les seves matèries o dels projectes que tenen en marxa i formular una aproximació pluralista a partir de la seva resposta. Aquestes són algunes de les preguntes que podeu fer:

- o En què esteu treballant amb l'alumnat?
- o Quins continguts i projectes s'inclouen al currículum d'aquest curs?
- o Quins recursos hi ha disponibles (per exemple, llibres de text, una pissarra i altres eines multimèdia, la col·laboració amb expertes en diferents llengües i varietats, com ara mediadors, familiars, etc.) per adaptar o crear activitats noves?
- o Quins interessos de l'alumnat es podrien aprofitar per a aquesta acció (com ara esports, aficions, música, etc.)?
- o Com es podrien promoure i valorar les habilitats lingüístiques dels infants dins de les nostres assignatures, projectes i activitats actuals o futures?
- o Com podríem implicar les famílies dels infants?

Imatge de la primera reunió amb el professorat que va participar al projecte.

4) Si teniu temps, podeu tancar aquest primer capítol compartint alguns exemples d'activitats d'aquest manual, perquè el professorat vegi les possibilitats d'introduir aproximacions pluralistes en les pràctiques docents i s'inspiri. Si no hi ha prou temps, no passa res, hi haurà moltes més oportunitats de compartir idees i buscar inspiració.

Comentaris:

>> Conèixer les necessitats, les expectatives, les dificultats i els punts forts de l'escola i de les persones participants us permetrà desenvolupar activitats que s'apropin més a la situació real i que siguin més rellevants per a l'alumnat.

El projecte NEW ABC ha rebut finançament del programa de recerca i innovació Horitzó 2020 de la Unió Europea en virtut de l'acord de subvenció número 101004640.

Les idees i les opinions expressades en aquest lloc web són les de les persones autores i no reflecteixen necessàriament el parer de la Comissió Europea.

CAPÍTOL 2. Introduir el professorat a la didàctica plurilingüe

En acabar aquest capítol, els i les coparticipants hauran aconseguit el següent:

- Familiaritzar-se amb els principis fonamentals del plurilingüisme.
- Ser més conscients de la importància de promoure la didàctica plurilingüe.

Activitat 1: Escoltem les persones expertes

Instruccions:

1) Si considereu que el vostre grup necessita familiaritzar-se una mica més amb les aproximacions pluralistes de l'ensenyament de llengües abans de començar a implementar l'acció, i si l'equip està disposat a fer-ho, podeu organitzar una o més sessions de mentoria amb persones expertes en plurilingüisme i educació (que poden ser altres mestres amb experiència prèvia en el tema, persones que es dediquin a fer-ne recerca universitària o tots dos).

2) Intenteu crear un ambient agradable fent que les sessions siguin clares i dinàmiques, adaptant-ne la durada i l'horari al del professorat i buscant un espai còmode on puguin assistir i participar sense limitacions ni interrupcions.

3) També es pot valorar la possibilitat de fer que aquesta mentoria sigui una formació oficial en què el professorat pot rebre un diploma o un altre tipus de reconeixement professional; així es pot generar més motivació i, a més, els servirà com a mèrit a la seva carrera.

Lista de material

- Presentació de Power Point o similar (opcional).
- Llibretes o fulls de paper i bolígraf per prendre notes (si el professorat ho vol).
- Cafè i dolços per fer l'activitat més agradable (si voleu).

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

MIRAS
Mediació i Interpretació:
Recerca en l'àmbit social

INSTITUT ESCOLA
EL VIVER

Imatges de la formació amb el professorat i les converses amb les persones expertes. En el nostre cas, els membres de l'equip pilot (a Itàlia) van participar en aquestes sessions.

Comentaris:

>> Podeu utilitzar les aportacions de la primera activitat per adaptar la mentoria per aprofitar els punts forts de les persones participants i decidir quines inquietuds abordar. A més, és important no subestimar el coneixement ni l'experiència del professorat pel que fa a l'ensenyament de llengües, sinó utilitzar-lo com a punt de partida per presentar-los noves idees.

El projecte NEW ABC ha rebut finançament del programa de recerca i innovació Horitzó 2020 de la Unió Europea en virtut de l'acord de subvenció número 101004640.

Les idees i les opinions expressades en aquest lloc web són les de les persones autores i no reflecteixen necessàriament el parer de la Comissió Europea.

CAPÍTOL 3. Explorar la diversitat lingüística del grup

En acabar aquest capítol, els i les coparticipants hauran aconseguit el següent:

- Saber amb més detall quins orígens familiars, llengües i varietats hi ha al seu grup classe.
- Prendre consciència de la diversitat lingüística a l'escola i al seu entorn.

Activitat 1: Prendre consciència de la diversitat lingüística i cultural de la classe

L'objectiu d'aquesta activitat és ajudar el professorat a recopilar informació sobre la diversitat lingüística i cultural dels seus grups. La majoria de mestres tenen una idea més o menys exacta sobre els orígens del seu alumnat i les llengües familiars, però és possible que s'enduguin alguna sorpresa després de dur a terme aquesta activitat.

Sens dubte, aquesta activitat té molts beneficis. En primer lloc, disposar d'aquesta informació servirà per augmentar la consciència del professorat sobre l'entorn lingüístic i cultural tan ric en què viuen la majoria dels infants, més enllà de les rutines de l'escola. En segon lloc, conèixer les arrels culturals i lingüístiques del seu alumnat ajudarà el professorat a adaptar o crear activitats més rellevants i més orientades al context específic del seu grup.

Instruccions:

- 1) Presenteu al professorat els objectius i els beneficis de documentar les arrels culturals i lingüístiques dels infants amb qui treballen.
- 2) Per ajudar el professorat a recopilar aquesta informació, podeu proporcionar-los una graella o en podeu cocrear una conjuntament. A continuació hi ha l'exemple de la graella que vam utilitzar, en què s'inclou informació sobre els orígens familiars de cada infant, els anys que fa que són a l'escola i les llengües i les varietats que fan servir a casa:

Llista de material

- Graella per omplir amb les llengües i les varietats que els infants i les seves famílies utilitzen o saben.

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

MIRAS
Mediació i Interpretació:
Recerca en l'àmbit social

INSTITUT ESCOLA
EL VIVER

STUDENTS WITH MIGRANT BACKGROUND	Student 1	Student 2	Student 3	Student 4	Student 5	Student 6	Student 7	Student 8	Student 9	Student 10
Country of birth										
Family origin country										
Year of enrolment at school										
Languages spoken at home										

Un fragment de la graella que vam proporcionar al professorat per esbrinar les arrels lingüístiques i culturals dels infants.

3) Un cop completada la graella, podeu animar el professorat a reflexionar sobre el que han descobert i a investigar i documentar-se sobre les característiques de les llengües i les varietats que els infants i les seves famílies fan servir.

Comentaris:

>> Per a aquesta activitat probablement caldrà accedir a informació de diferents maneres. És recomanable que el professorat es posi en contacte amb les famílies de l'alumnat, ja que són la font més fiable per saber exactament quines llengües i varietats els infants saben i utilitzen a casa.

>> Cal tenir en compte que potser alguns infants i famílies no tenen prou confiança com per compartir amb el professorat quines són les seves llengües (i varietats) familiars, perquè potser les consideren menys valuoses que les altres llengües que tenen més reconeixement social. Parleu-ne amb el professorat perquè s'adrecin a les famílies d'una manera que mostri valor i respecte per totes les llengües i varietats, independentment del seu estatus social.

>> A l'hora de dissenyar la graella amb el professorat, també s'ha de tenir en compte que els infants plurilingües normalment saben i utilitzen més d'una llengua en el seu dia a dia, i fins i tot parlen diferents llengües a casa en dirigir-se als diferents membres de la família. Intenteu crear una eina que permeti recopilar tota aquesta riquesa perquè cap infant ni cap llengua quedin oblidats.

>> Per últim, podeu utilitzar aquesta activitat per fomentar el pensament crític pel que fa a les assumpcions que fem normalment sobre les llengües i les cultures. A vegades, la idea que tenim sobre una llengua o una cultura dista molt de la realitat, i disposar de més informació pot transformar aquestes idees inicials.

CAPÍTOL 4. Observar les rutines de l'escola

En acabar aquest capítol, haureu aconseguit el següent:

- Entendre la política de l'escola en relació amb les llengües i els usos lingüístics.
- Tenir una idea més clara sobre les pràctiques lingüístiques i culturals del professorat i de l'alumnat.
- Identificar espais i oportunitats en què es podria dur a terme l'acció dins de la dinàmica i el currículum escolar de l'escola.
- Començar a cocrear aquestes oportunitats amb totes les persones participants.

Activitat 1: Conèixer com treballa l'escola

L'objectiu d'aquesta activitat és ajudar a entendre la dinàmica lingüística i cultural de l'escola, tant pel que fa a la política oficial de la institució com a les pràctiques del professorat i de l'alumnat.

Instruccions:

- 1) Dediqueu una mica de temps a observar directament la dinàmica de l'escola i a les aules i a parlar amb els i les participants per tal d'obtenir informació detallada de les llengües que sorgeixen a l'escola i com es gestionen habitualment.
- 2) Organitzeu reunions amb el professorat i compartiu-hi les conclusions del període d'observació per millorar així les possibles oportunitats d'incloure aproximacions pluralistes a les activitats i als espais existents.
- 3) Fomenteu el debat perquè els i les mestres puguin expressar les seves opinions i aportar les seves idees sobre les millors maneres d'implementar aquesta acció tenint en compte les polítiques i les pràctiques de l'escola. Podeu aprofitar aquest intercanvi per iniciar el procés d'adaptar i cocrear activitats plurilingües de manera col·laborativa.

Llista de material

- Paper i bolígraf per prendre algunes notes d'observació.
- Gravadora per documentar la dinàmica de l'aula (es pot gravar en àudio o vídeo).
...tot i que també n'hi ha prou amb observar i escoltar!

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

MIRAS
Mediació i Interpretació:
Recerca en l'àmbit social

INSTITUT ESCOLA
EL VIVER

Comentaris:

>> Aquesta activitat, que es basa en l'observació de les polítiques i les pràctiques de l'escola a mesura que van sorgint en diferents rutines i espais quotidians, es pot dur a terme a l'inici de l'acció, o en paral·lel a les activitats anteriors. Tanmateix, és recomanable establir un vincle i confiança amb el professorat abans d'anar a les aules a observar les seves pràctiques, perquè així no se sentin jutjats o jutjades i entenguin el perquè de la vostra presència.

>> Podeu plantejar-vos parlar amb el professorat abans d'entrar a l'aula per veure com els podeu fer sentir còmodes i donar-los suport. Si hi estan d'acord, podeu tenir una presència activa a l'aula i aprofitar que hi sou per ajudar als i les mestres amb les seves tasques diàries, en lloc de ser un simple observador.

El projecte NEW ABC ha rebut finançament del programa de recerca i innovació Horitzó 2020 de la Unió Europea en virtut de l'acord de subvenció número 101004640.

Les idees i les opinions expressades en aquest lloc web són les de les persones autores i no reflecteixen necessàriament el parer de la Comissió Europea.

CAPÍTOL 5. Presentar el projecte mitjançant la nostra biografia lingüística

En acabar aquest capítol, els i les participants hauran aconseguit el següent:

- Conèixer el projecte.
- Descobrir la diversitat lingüística de la classe.
- Reflexionar sobre el paper que juga la diversitat lingüística i cultural a les seves vides.
- Guanyar autoestima com a infants plurilingües que poden fer moltes coses en moltes llengües.
- Compartir i valorar el patrimoni lingüístic i cultural de les seves famílies.

Ara que ja heu treballat amb el professorat per conèixer el context de l'escola i les seves possibilitats per desenvolupar pràctiques plurilingües, és el moment de presentar el projecte als infants. Les següents activitats són totes exemples de propostes a l'aula que poden servir d'inspiració a l'hora de cocrear les vostres pròpies activitats amb l'alumnat.

Nota: Tant la flor de les llengües (activitat 1) com els retrats lingüístics (activitat 2) estan inspirades en treballs anteriors sobre aquests temes de Busch (2016), Prasad (2014), LIDILEM (1998) i el grup de recerca [GREIP](#), entre altres.

Activitat 1: La flor de les llengües

Aquesta activitat consisteix a crear una flor que mostri els repertoris lingüístics del grup (a partir de LIDILEM, 1998). La seva finalitat és doble: d'una banda, millorar la conscienciació i la reflexió de l'alumnat respecte a les seves pròpies llengües i les dels seus companys i companyes i, de l'altra, proporcionar al professorat coneixements sobre les llengües maternes i els repertoris i pràctiques plurilingües de cadascú (que poden completar la informació ja recollida a les activitats anteriors).

24

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona

MIRAS
Mediació i Interpretació:
Recerca en l'àmbit social

INSTITUT ESCOLA
EL VIVER

Instruccions:

- 1) Demaneu als infants quines llengües i varietats saben i quines llengües i varietats utilitzen normalment amb la família i les amistats.
- 2) Després d'aquesta conversa inicial, demaneu als participants que cadascú dibuixi el cabdell d'una flor i s'hi dibuixi a dins.
- 3) A continuació, demaneu-los que pintin cadascun dels pètals seguint les instruccions següents:
  - a) En un pètal vermell: les llengües que parlen.
  - b) En un pètal blau: les llengües que no parlen però que entenen.
  - c) En un pètal verd: les llengües que poden llegir i entendre.
  - d) En un pètal blanc: les llengües que no parlen però que entenen.
  - e) En un pètal groc: les llengües que no parlen però que de tant en tant veuen escrites.
  - f) En un pètal taronja: les llengües que els agradaria aprendre.
- 4) Demaneu-los que escriguin les diferents llengües en cadascun dels pètals de colors.
- 5) Un cop hagin creat les flors, demaneu als infants que presentin la seva biografia lingüística als seus companys i companyes i comentin com s'han sentit mentre feien l'activitat.
- 6) Abans o després de fer la flor de les llengües, podeu subratllar que «conèixer» o «saber» una llengua no significa necessàriament utilitzar-la com ho faria un parlant nadiu, i que podem tenir un coneixement limitat d'una o més llengües que ens permeti fer diverses coses, com ara reconèixer-la, entendre-la, parlar-la, escriure-la o llegir-la.

Llista de material

- Colors.
- Tisores.
- Pega.
- Cartolines de colors.
- Paper.

Caldrà imprimir:

- Plantilles dels pètals per fer les flors.
- La vostra pròpia flor (com a model per als infants).

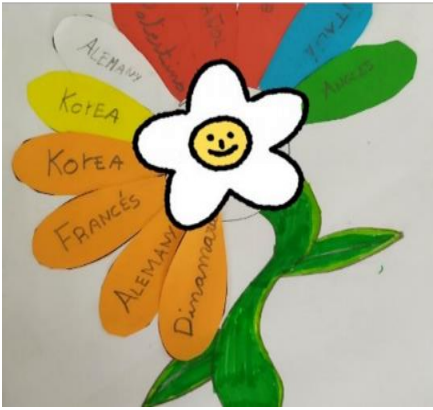

Imatges de les flors de les llengües del grup creades pels infants juntament amb el professorat (a sota).

El projecte NEW ABC ha rebut finançament del programa de recerca i innovació Horitzó 2020 de la Unió Europea en virtut de l'acord de subvenció número 101004640.

Les idees i les opinions expressades en aquest lloc web són les de les persones autores i no reflecteixen necessàriament el parer de la Comissió Europea.

Imatges de les flors de les llengües individuals creades pels infants.

Comentaris:

- >> Podeu fer aquesta flor com a tasca individual o en grup. Si teniu previst fer aquesta activitat en grup, dibuixeu la silueta d'una flor en una cartolina gran i seguiu la resta d'instruccions junts per completar una sola flor col·lectiva.
- >> En tots dos formats, després podeu exposar les flors per crear un mural col·lectiu que representi i visibilitzi el repertori lingüístic de tot el grup.
- >> També podeu modelar aquesta activitat creant i presentant la vostra pròpia flor als infants, explicant què sabeu i què podeu fer amb les diferents llengües.

Activitat 2: Els nostres retrats lingüístics

Aquesta segona activitat pot ser una alternativa per treballar les biografies lingüístiques amb infants més grans, ja que requereix més escriptura i pot afavorir una reflexió més profunda.

Instruccions:

- 1) Demaneu als infants quines llengües i varietats saben i quines llengües i varietats utilitzen normalment amb la família i les amistats.
- 2) Després d'aquesta conversa inicial, demaneu als i les participants que cadascú dibuixi una silueta d'ell mateix o ella mateixa o doneu-los una plantilla d'una silueta que puguin personalitzar per crear un autoretrat. A continuació, han de seguir les següents instruccions:

Llista de material

- Paper o plantilles de siluetes.
- Colors.

Caldrà imprimir:

La vostra pròpia silueta?

o Pinteu la vostra silueta fent servir diferents

Networking the Educational World: Across Boundaries for Community-building

Universitat Autònoma de Barcelona

MIRAS
Mediació i Interpretació:
Recerca en l'àmbit social

INSTITUT ESCOLA
EL VIVER

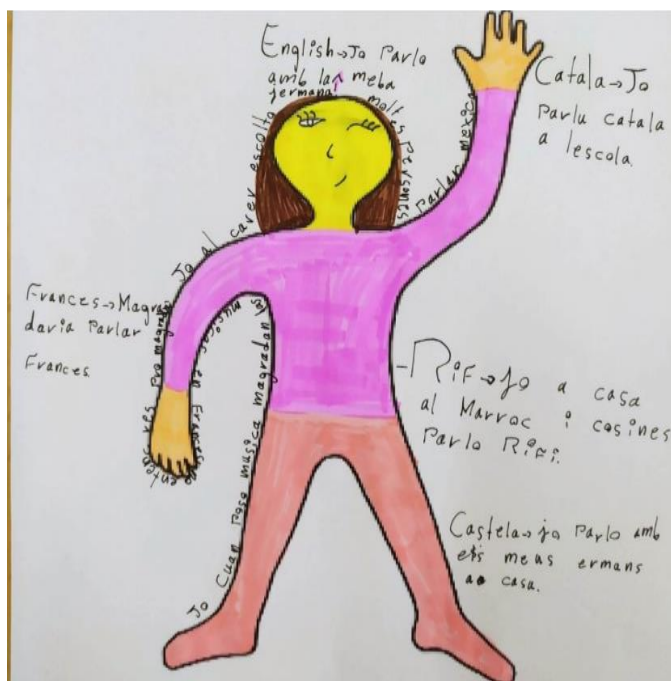
colors per representar les diferents llengües que formen part de la vostra vida.

o Podeu triar lliurement quins criteris seguir per situar les diferents llengües i colors a la silueta; no hi ha cap manera correcta o incorrecta de fer-ho.

o Escriviu un paràgraf curt explicant el retrat i com heu decidit quins colors utilitzar, on posar les llengües, etc.

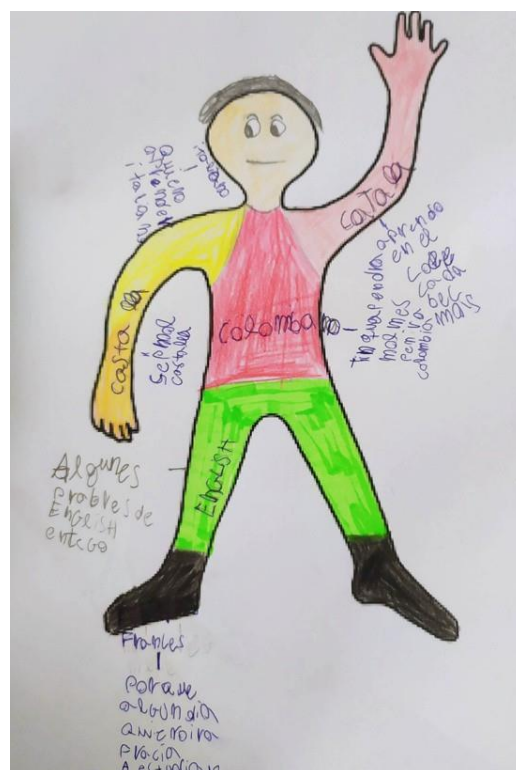
o Compartiu el retrat amb la resta de la classe.

o Expliqueu com us heu sentit mentre fèieu l'activitat.

Imatge del retrat lingüístic d'una nena, que inclou l'anglès, el català, el rifyeny, el castellà i el francès.

Silueta original basada en Busch, 2016.

Imatge del retrat lingüístic d'un nen, que inclou el «colombià» (tal com apareix al dibuix), l'anglès, el català, el castellà i dues llengües que el nen en qüestió vol aprendre: el francès i l'italià.

Silueta original basada en Busch, 2016.

Comentaris:

>> De la mateixa manera que amb la flor de les llengües, podeu utilitzar aquests retrats per reflexionar sobre el paper que tenen les llengües a les nostres vides i sobre el fet que podem utilitzar diferents llengües per fer coses diferents. També podeu fer de models de l'activitat creant i presentant la vostra pròpia silueta, i podeu mostrar els autoretrats de l'alumnat en un espai visible de l'escola per compartir el seu repertori lingüístic amb la resta de la comunitat.

El projecte NEW ABC ha rebut finançament del programa de recerca i innovació Horitzó 2020 de la Unió Europea en virtut de l'acord de subvenció número 101004640.

Les idees i les opinions expressades en aquest lloc web són les de les persones autores i no reflecteixen necessàriament el parer de la Comissió Europea.

CAPÍTOL 6. Implicar les famílies en un projecte plurilingüe

En acabar aquest capítol, les persones del grup (infants i famílies) hauran aconseguit el següent:

- Col·laborar en la traducció d'un conte infantil a les seves diferents llengües familiars.
- Descobrir la diversitat lingüística i cultural de la comunitat escolar.
- Prendre més consciència del valor dels repertoris lingüístics de la seva pròpia família i de les altres famílies.
- Crear activitats complementàries per implementar durant el dia de les famílies.

La proposta que aquí es presenta consisteix a implicar les famílies de l'escola en la creació i l'ús de materials plurilingües que incloguin la seva llengua materna. Aquests materials plurilingües es poden utilitzar en activitats organitzades per l'escola, com ara el dia de les famílies. En el nostre cas, el recurs que vam cocrear va ser un conte infantil plurilingüe: *Els tres porquets*.

Activitat 1: *Els tres porquets*. Un conte plurilingüe col·laboratiu

Aquesta activitat consisteix a crear un conte plurilingüe i multimèdia que es pot llegir i escoltar en totes les llengües familiars dels infants de l'escola.

Hi ha moltes maneres de plantejar la creació d'un llibre plurilingüe (entès com qualsevol llibre que inclogui dues o més llengües o varietats). En el nostre cas, el llibre plurilingüe fruit d'aquesta activitat conté 11 llengües maternes dels infants i les famílies, cadascuna de les quals apareix en una pàgina diferent. El producte final és escrit, però s'hi inclouen codis QR que porten a les versions orals de cada una de les llengües que van gravar

Llista de material

- Un conte infantil.
- Paper.
- Bolígrafs.
- Diccionaris i altres eines que puguin ser útils per fer la traducció.
- Telèfon mòbil o gravadora.
- Espai còmode per fomentar el treball en equip i la col·laboració.

les famílies. Per fer que la història completa sigui accessible per a tota la comunitat, totes les pàgines del nostre conte plurilingüe també estan en català (la llengua habitual de comunicació de l'escola). Tingueu en compte les diverses opcions a l'hora de col·laborar amb les famílies que participen a l'activitat i recordeu que incloure les versions orals del conte (ja sigui mitjançant codis QR o altres opcions) és una bona manera d'apropar-se a les diferents pronunciacions de les llengües.

Al nostre repilot, vam poder imprimir còpies del llibre per donar-les a totes les famílies. Si això no és una opció, una bona alternativa és utilitzar alguna app de llibres digitals (per exemple, [Book Creator](#)).

En aquest enllaç podeu trobar l'exemple del conte que vam crear: [Els tres porquets](#).

Instruccions:

- 1) Abans de crear el conte plurilingüe, cal decidir, juntament amb l'alumnat, quina història volen traduir a les seves llengües maternes.
- 2) A partir de la recerca i les activitats anteriors, feu una llista de les llengües familiars dels infants de l'escola i busqueu familiars que puguin estar disposats a col·laborar en la creació d'un conte plurilingüe (podeu comptar amb la participació de mares, pares, avis, àvies, germans o germanes, etc.). Aquesta col·laboració consistirà inicialment a traduir una o algunes pàgines del conte a la seva llengua materna, tant oralment com per escrit. Tanmateix, la forma final i les tasques d'aquesta col·laboració dependran totalment de les seves decisions i idees al llarg del procés de cocreació.
- 3) Un cop decidit el conte que es traduirà a les altres llengües, assegureu-vos que teniu l'autorització per continuar i que se us concedeixen els drets d'autor, en cas que opteu per utilitzar una versió publicada del conte com a text de partida. En cas contrari, podeu demanar als i les mestres que escriguin la seva versió del conte en la llengua oficial de l'escola, que serà el text utilitzat per a les traduccions.
- 4) Un cop tingueu l'equip de traductors o traductores, decidiu conjuntament quantes i quines pàgines del conte es traduiran a quines llengües i qui se n'encarregarà.

Imatge d'un grup de famílies, mestres i investigadores preparant les traduccions amb l'ajuda de companys i altres membres de la família que no hi eren en persona, però que van ajudar mitjançant missatges, trucades i apps en línia.

5) Demaneu a l'equip que enregistri una versió oral de la traducció, i al professorat o a altres participants, que enregistrin la versió original del conte (en el nostre cas, cada mestre que va participar al projecte va llegir i gravar una pàgina en català).

6) Busqueu una manera de fer que tothom pugui accedir a les gravacions:

a. En el nostre cas, les vam pujar a un lloc web i després vam crear un codi QR per a cada fragment locutat. Tots els codis QR estaven emparellats amb el text corresponent en la llengua de l'escola. Si no voleu crear codis QR, també podeu incloure enllaços al llibre (si es tracta d'un document digital).

b. Si feu servir eines digitals per crear el llibre plurilingüe (per exemple, Book Creator, tal com hem suggerit abans; <https://bookcreator.com/>), serà més fàcil incloure les gravacions directament a les pàgines a què facin referència, ja que aquestes eines permeten utilitzar recursos multimèdia.

7) Podeu demanar a un o una artista gràfica (com vam fer nosaltres) o als infants que il·lustrin les diferents pàgines i inserir les seves creacions al conte plurilingüe.

La coberta i una de les pàgines interiors del conte plurilingüe «Els tres porquets» (feu clic a les imatges per accedir al recurs).

8) Utilitzeu aquest text com a recurs per convidar les famílies a l'aula (per exemple, el dia de les famílies) i feu-ne una lectura plurilingüe col·lectiva. Abans de llegir el conte en la llengua oficial de l'escola, podeu presentar cada pàgina en la llengua familiar corresponent —amb l'ajuda de les famílies que hagin vingut— i demanar als infants si reconeixen la llengua en qüestió i què entenen. També podeu animar alguns infants a llegir el conte als companys i companyes en la seva llengua materna. Feu servir la imaginació per fomentar la reflexió lingüística de l'alumnat i la participació de les famílies al llarg de l'activitat.

Algunes imatges de les famílies i els infants llegint el conte plurilingüe el dia de les famílies.

Comentaris:

>> La creació del conte plurilingüe va ser, amb diferència, l'activitat preferida de l'alumnat, i tota la comunitat educativa va poder participar en la seva producció, en va poder fer ús i en va poder gaudir. L'activitat va començar d'una manera humil i va anar creixent a mesura que les persones que hi participaven aportaven noves idees i possibilitats. Al final, amb l'ajuda d'una il·lustradora i d'un dissenyador gràfic, *Els tres porquets* va acabar sent un producte professional que l'escola va donar com a regal per celebrar Sant Jordi. Els infants van elogiar el conte com quelcom únic que ningú més no té, ja que el van crear les seves pròpies famílies.

Activitat 2: Idees complementàries per als cursos d'educació infantil (2.a) i d'educació primària superior (2.b)

2.a Activitats per a educació infantil:

- a) «manipular» llengües amb plastilina;
- b) pintar figures plurilingües;
- c) fer trencaclosques plurilingües.

2.b Activitats per als cursos inferiors i superiors de primària o per a secundària:

- d) glossari plurilingüe;
- e) arbre plurilingüe.

Aquesta activitat consisteix a crear i realitzar activitats complementàries per realçar les diferents llengües que es fan servir al conte i a l'escola. A més, a través d'aquests moments de posada en comú, els infants poden reflexionar sobre les diferències o les semblances entre les llengües que parlen, escoltar pronunciacions diferents o de diferents varietats d'una mateixa llengua, reflexionar sobre la forma d'escriptura i les diferents direccions de l'escriptura (per exemple, en àrab, de dreta a esquerra) i sobre la forma dels diferents signes gràfics. Gràcies a les diverses activitats, els infants també poden ampliar el seu coneixement sobre les varietats lingüístiques i els seus repertoris lingüístics (Frepa, 2012).

Per últim, a l'etapa d'infantil i de primària, a partir de l'activitat els infants poden crear glossaris multilingües que aportin més informació sobre les diferents llengües de traducció del conte i, a l'escola, poden servir d'exemple de cara a possibles treballs a l'aula.

2.a Activitats d'infantil (basades en el projecte **FAMI VOCI** i en la feina feta per l'associació de Bolonya ANTINEA)

Instruccions generals:

- 1) Trieu 10 paraules clau del conte que considereu que és important treballar. Feu la tria amb les famílies o les altres persones que han participat en la cocreació del conte plurilingüe. En el nostre cas, les famílies van decidir ressaltar 10 paraules que van considerar que eren fonamentals, com ara «porc», «llop», «xemeneia», etc.
- 2) Un cop triades les paraules, assegureu-vos de tenir-ne les traduccions i que les paraules estan escrites de manera correcta (comproveu, per exemple, les llengües com l'àrab, que s'escriu de dreta a esquerra i que pot modificar-se si es copia a un arxiu Word).

Llista de material

- Plastilina.
- Colors (o ceres).
- Pega o material semblant.

Caldrà imprimir:

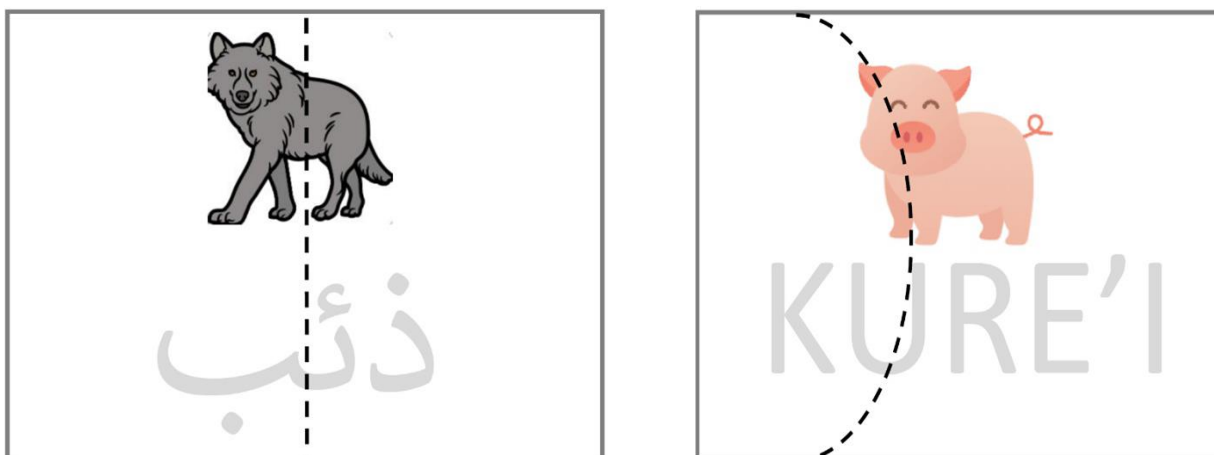
- Fitxes amb paraules clau i imatges del conte en diferents llengües per crear trencaclosques plurilingües.
- Plantilles de paraules clau del conte en diferents llengües per crear trencaclosques sense imatges.
- Dibuixos de paraules clau del conte en diferents llengües perquè els infants els pintin o els ressegueixin amb plastilina.

Instruccions específiques:

3a) Trencaclosques plurilingües amb imatges (es recomana fer aquesta activitat amb infants de 3 a 5 anys): prepareu 10 fitxes amb les 10 imatges i paraules clau corresponents per a cada llengua inclosa al conte i per a cada llengua que es vulgui treballar a l'etapa d'infantil. talleu les fitxes en les formes que vulgueu treballar per crear trencaclosques plurilingües amb imatges.

Exemples de **fitxes amb imatges i paraules clau** del conte per tallar-les i crear trencaclosques plurilingües.

Exemples de **trencaclosques plurilingües fets amb paraules clau del conte en diferents llengües.**

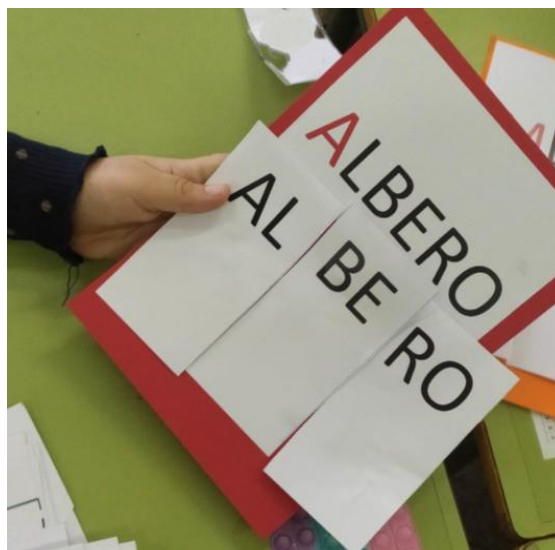
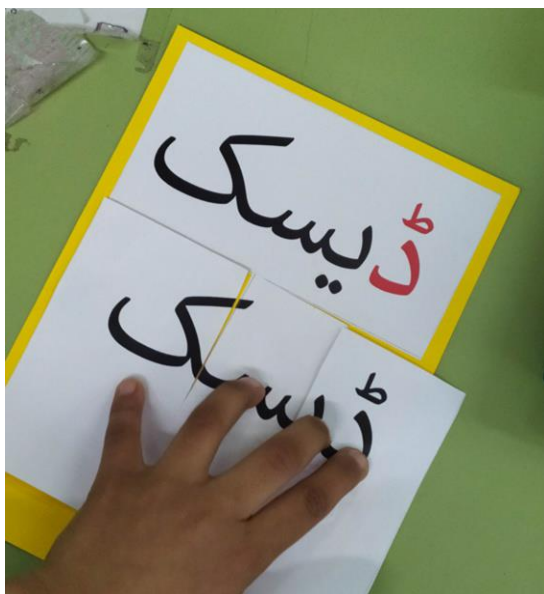
3b) Trencaclosques plurilingües sense imatges (es recomana fer aquesta activitat amb infants de 5 anys): utilitzeu les mateixes 10 paraules clau per crear **plantilles** de les paraules en diferents llengües per després crear trencaclosques plurilingües sense imatges. Pinteu la primera lletra de la paraula del mateix color (en el nostre cas, vermell) perquè els infants sàpiguen que és la primera lletra de la paraula. Després, feu una còpia de la paraula tota de color

negre i retalleu-la separant-ne les síl·labes. Doneu als infants la paraula sencera amb la primera lletra en vermell i la paraula en negre tallada en síl·labes. Demaneu als infants que enganxin les síl·labes a sota de la paraula sencera per recrear-la. Aquesta activitat està recomanada per a nens d'entre 5 i 6 anys. Encara que els infants encara no hagin treballat el concepte de síl·laba, i no les coneguin en diferents llengües, l'important és que treballin la reconstrucció de la paraula mirant l'original i que reflexionin sobre els diferents signes gràfics, l'ordre d'escriptura i les formes.

Exemples de **plantilles de paraules clau** per crear trencaclosques plurilingües sense imatges.

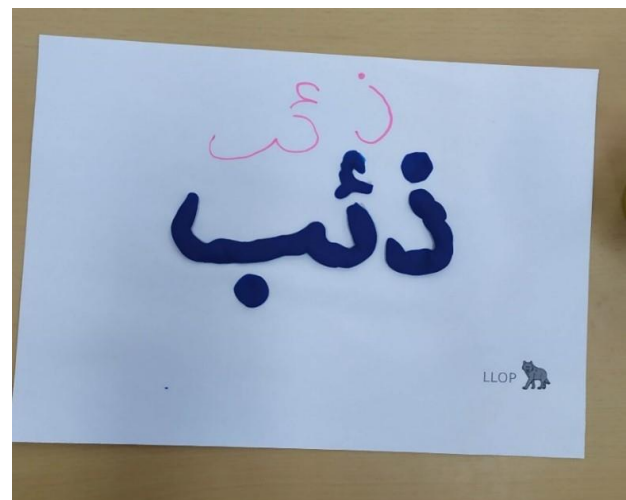
Exemples de **trencaclosques plurilingües sense imatges**.

3c) Activitats plurilingües de manipulació de les llengües amb plastilina (es recomana fer aquesta activitat amb infants de 3 a 5 anys): a partir de les paraules que s'han fet servir als trencaclosques plurilingües, ara podeu crear dibuixos de les paraules clau per pintar-les, resseguir-les amb colors, retoladors, llapis o plastilina. Al final de l'arxiu Word, escriviu la paraula en la llengua oficial o la llengua de l'escola i, al costat, afegiu-hi una petita imatge que representi la paraula; d'aquesta manera, serà més fàcil reconèixer i recordar el significat de la paraula pintada o resseguida. A l'altra banda del full, recomanem que indiqueu la llengua en què està escrita la paraula (urdú, hindi, italià, francès, wòlof, etc.) per poder-ho recordar més fàcilment quan ho demanin els infants o les famílies.

Poseu el traç en color gris clar perquè els infants puguin pintar les lletres o resseguir-les més fàcilment. Oferiu als infants colors, retoladors, llapis, ceres i altres materials per pintar i plastilina.

Exemples de **plantilles de paraules clau** per crear trencaclosques plurilingües sense imatges.

Exemples de dibuixos o traços de les paraules clau del conte en diferents llengües resseguides pels infants amb plastilina o copiades en diversos colors.

El projecte NEW ABC ha rebut finançament del programa de recerca i innovació Horitzó 2020 de la Unió Europea en virtut de l'acord de subvenció número 101004640.

Les idees i les opinions expressades en aquest lloc web són les de les persones autores i no reflecteixen necessàriament el parer de la Comissió Europea.

2.b Activitats per als cursos inferiors i superiors de primària o per a secundària

a) Glossari plurilingüe

Instruccions:

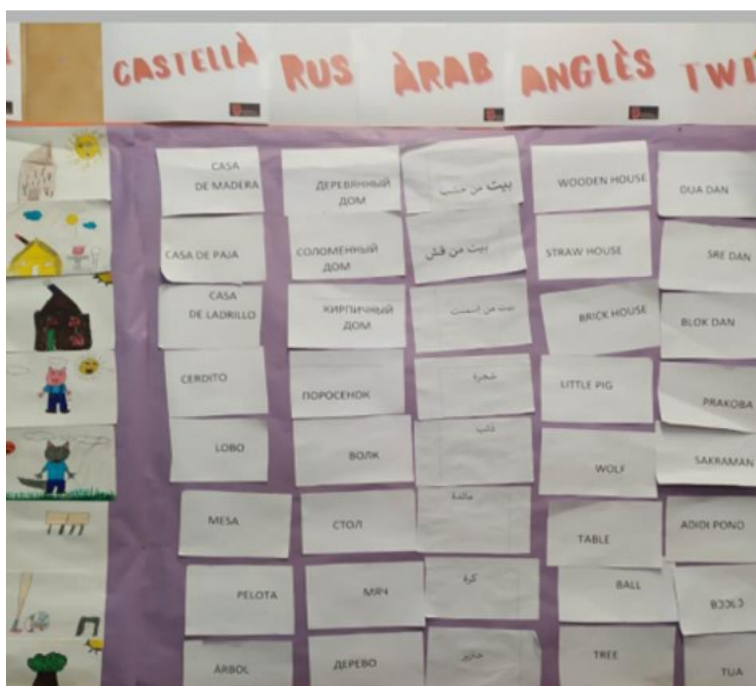
- 1) Per crear un glossari plurilingüe, identifiqueu i trieu 10 paraules clau que siguin fonamentals per als i les participants; haurien de tenir a veure amb el conte, igual que en el cas de les activitats de l'etapa infantil. Feu que les famílies o les altres persones participants decideixin i tradueixin les paraules a les llengües del conte o a una altra llengua que considereu important fer servir durant les activitats complementàries.
- 2) Escriviu les paraules amb l'ajuda dels i les participants, ja siguin els infants, els pares o les mares, altres mestres, o altres familiars de la classe, si és possible, i imprimiu-les en diferents fitxes. Després, imprimiu una fitxa per a cada una de les 10 paraules seleccionades i escriviu-hi el nom de la llengua (italià, guaraní, castellà, català, twi, etc.).
- 3) Pengeu un pòster a la paret i, a la part superior, poseu-hi els noms de les llengües per organitzar el pòster en columnes (una columna per a cada llengua).
- 4) Després, demaneu als infants que dibuixin o representin gràficament les 10 paraules. Un cop tingueu els dibuixos, poseu-los en files a la part esquerra del pòster. En aquest punt, a l'esquerra del pòster hi haurà els dibuixos que representen les 10 paraules seleccionades i, a la part superior, hi haurà les 10 llengües una al costat de l'altra, a la mateixa fila.

Llista de material necessari per a les activitats a l'etapa de primària o secundària

- Cartolina gran (per al glossari o per dibuixar-hi l'arbre).
- Cinta adhesiva o similar per enganxar les fitxes a una paret o cartolina.
- Colors (o ceres).

Caldrà imprimir:

- Fitxes amb les paraules clau del conte en diferents llengües per crear el glossari i l'arbre de les llengües.

Exemple de glossari visual plurilingüe. Al costat esquerre del pòster hi ha els dibuixos dels infants que representen les 10 paraules clau. A la part superior, hi ha els noms de les 12 llengües que es fan servir al conte i, a sota de cada llengua, hi ha les diverses paraules clau en la llengua corresponent.

5) Dividiu la classe en equips (famílies contra infants, o grups de famílies i infants) i barregeu les fitxes de les paraules traduïdes i escrites en diferents llengües i repartiu-les per les taules o al terra. Els equips hauran d'endevinar el significat de la paraula que trobin i a quina llengua pertany. Un cop ho hagin resolt, hauran d'enganxar-la al pòster a la fila i la columna que toqui. Per exemple, suposem que un equipo troba la paraula «LUPO». Primer, han d'endevinar la llengua a què pertany, en aquest cas, l'italià, i, tot seguit, han d'intentar esbrinar-ne el significat, que, en aquest cas, és «LLOP».

6) Al final, tindreu un pòster amb moltes paraules que representaran 10 coses o persones que surten al conte i que corresponen a diferents llengües. Comproveu amb els i les participants si el pòster és correcte o si cal modificar-lo per corregir possibles errors.

7) Demaneu als infants com han raonat per endevinar la filiació lingüística i el significat de les paraules i guieu-los en la seva reflexió.

b) Arbre plurilingüe

Instruccions:

1) Per crear un arbre de les llengües, dibuixeu un arbre amb moltes branques en un pòster gran. Doneu als infants les 10 paraules de la història traduïdes a les diferents llengües en diferents fitxes. Pregunteu-los com agruparien les paraules en funció de les similituds i les diferències que observin a les grafies, la pronunciació o els signes gràfics. D'aquesta manera, poden agrupar llengües que troben semblants i separar-les d'altres que han identificat com a diferents.

2) Orienteu els infants en el procés d'identificar els grups de les famílies lingüístiques. L'objectiu no és crear un arbre perfecte i correcte, sinó guiar els alumnes durant el seu raonament. Deixeu llibertat als infants per expressar-se i compartir les seves idees. Després, demaneu-los que posin nom a les branques de l'arbre, les pintin de colors i hi enganxin les llengües.

Exemple d'arbre de les llengües. El títol és «Les palabras cercano family»; un títol triat entre tot l'alumnat i escrit en diferents llengües en el següent ordre: català («les», l'article), castellà («palabras», paraules), italià («cercano», busquen), anglès («family», familia).

3) En el nostre cas, per exemple, el català, el castellà i l'italià estaven agrupats en una mateixa branca. Les paraules de llengües com l'urdú i l'àrab es van posar en branques diferents però properes perquè els signes gràfics d'una i altra s'assemblen «tot i que no són la mateixa llengua», en paraules dels infants.

Comentaris:

>> Paral·lelament a les activitats, també vam explorar les actituds i les necessitats dels infants, el professorat i les famílies pel que fa a l'educació plurilingüe, així com la motivació i l'actitud dels infants a les activitats plurilingües.

>> Podeu guiar els infants perquè facin una reflexió plurilingüe i intercultural per fomentar el respecte a la diversitat a l'aula, ajudant-los a veure que totes les llengües tenen la mateixa importància i valor. Deixeu també que els infants s'expressin i expliquin les similituds i les diferències entre les diferents llengües que troben en fer les activitats; doneu-los un paper destacat a l'hora d'explicar als companys i companyes de classe les seves llengües i varietats.

>> És igualment important orientar i respondre a la curiositat de les famílies. En el nostre cas, per exemple, algunes mares desconeixien l'existència de la llengua guaraní, on es parlava i si era una llengua oficial que s'aprenia a l'escola o es parlava a casa. Vam decidir cedir espai a les famílies que parlaven guaraní perquè elles mateixes ho expliquessin i en donessin més informació.

>> Deixeu que les famílies participin amb els seus fills i filles i animeu-los a experimentar per primera vegada amb les activitats lingüístiques de manipulació, com ara l'activitat amb la plastilina.

>> Exposeu el pòster i l'arbre de les llengües al passadís de l'escola. Així, les llengües familiars tindran visibilitat a l'escola. A més, els infants de les altres classes que no hagin tingut l'oportunitat de participar a les activitats veuran les seves pròpies llengües representades a l'escola i, per tant, realçades i visibles.

Alguns consells que cal tenir en compte en implementar aquestes activitats

- Molts infants poden parlar en les llengües familiars, però no saben escriure-hi ni llegir-la.
- Durant les activitats de l'arbre de les llengües i els glossaris multilingües, per exemple, és important deixar espai per a les històries de cada infant, que poden contribuir aportant informació i compartint els seus sentiments i les seves experiències.

CAPÍTOL 7. Dia Internacional de la Llengua Materna (21 de febrer)

En acabar aquest capítol, els i les coparticipants hauran aconseguit el següent:

- Observar la intercomprensió entre diferents llengües, com ara el xinès, l'italià i el català, i reflexionar sobre les diferències i les similituds entre les diferents llengües (a l'etapa infantil).
- Reflexionar sobre els repertoris plurilingües i les diferències i les similituds interculturals, i compartir reflexions sobre experiències personals, identitats i pertinences mitjançant la creació d'un producte multimodal, plurilingüe i intercultural (com la maleta viatgera, a l'etapa de primària).

Activitat 1: El conte *Cenerina* i activitats complementàries per als cursos d'educació infantil

Aquesta activitat es pot dur a terme amb infants de 3 a 5 anys i consisteix a presentar diferents llengües als infants, guiar-los en una reflexió sobre les diferències lingüístiques i culturals i sobre la comunicació no verbal, com ara els gestos, l'entonació o les mirades. L'activitat es pot realitzar en qualsevol moment del curs escolar. Amb infants de 5 anys també es pot aprofitar per crear consciència sobre els diferents repertoris plurilingües seguint l'aproximació del despertar a les llengües (*éveil aux langues*). Per fer que l'activitat sigui motivadora i entretinguda, es poden fer activitats artístiques o manualitats per concloure la reflexió lingüística.

Instruccions:

1) Busqueu un conte bilingüe o multilingüe que vulgueu fer servir per a l'activitat. En el nostre cas, es va triar un conte en italià i xinès perquè cap dels infants que participaven a l'activitat parlaven ni una llengua ni l'altra. Com que es tractava d'una activitat realitzada durant el Dia Internacional de la Llengua Materna, no vam voler escollir una llengua en detriment de les altres ni que cap infant se sentís exclòs.

El projecte NEW ABC ha rebut finançament del programa de recerca i innovació Horitzó 2020 de la Unió Europea en virtut de l'acord de subvenció número 101004640.

Les idees i les opinions expressades en aquest lloc web són les de les persones autores i no reflecteixen necessàriament el parer de la Comissió Europea.

2) Assegureu-vos que el dia de l'activitat podeu comptar amb una persona nadiua de cada llengua per explicar el conte. Si no és possible, graveu-ho en vídeo.

3) Feu la traducció del conte a la llengua vehicular de l'escola (en el nostre cas, el català).

4) El professorat pot llegir la traducció per als infants, o utilitzar-la com a guia per explicar el conte en la llengua vehicular.

5) El dia de l'activitat, en primer lloc, poseu el vídeo de les persones nadiues o demaneu als nens i nenes que expliquin el conte en les seves pròpies llengües. Mostreu el conte primer en la llengua més allunyada de la llengua vehicular de l'escola. En el nostre cas, la història es va llegir primer en xinès i, després, en italià, ja que l'italià hauria facilitat la comprensió del conte perquè és una llengua tipològicament més propera al català.

6) La idea és que l'alumnat primer provi de comprendre una llengua diferent a les del seu repertori lingüístic i, després, intentin interpretar-la, traduir-la, observar-ne les similituds i les diferències, i explicar com se senten davant d'aquesta llengua, si la consideren comprensible o no. Els infants també poden intentar endevinar el contingut de la història. En el nostre cas, per exemple, les persones que narraven el conte van mostrar imatges d'animals i feien sons. Els infants es van adonar que tot i que la història estava en xinès, els personatges principals eren animals.

A través de les expressions facials, els infants podien endevinar si el narrador o narradora i els personatges principals estaven tristos o contents, i després reflexionaven sobre les expressions dels estats d'ànim. Al conte de *Cenerina*, un ocell, que és el personatge principal, canta. Els infants van veure el vídeo en xinès, van fer suposicions i van entendre que el personatge principal cantava.

7) En funció de l'edat dels infants, pot ser més fàcil o més difícil aconseguir que parin atenció tota l'estona. Als infants de 3 anys se'ls van mostrar uns minuts del vídeo en xinès, uns minuts del vídeo en italià i després es va passar a la feina de comprensió en català. En el cas dels infants de 5 anys, en canvi, la reflexió lingüística i la interpretació poden ser més profundes.

8) Després de veure els vídeos o escoltar les narracions, en el cas dels infants més petits, pregunteu-los què han entès i doneu-los la traducció per completar la seva comprensió.

9) Als infants més grans, podeu demanar-los que intentin endevinar tota la traducció del conte, treballant també la intercomprensió; en el nostre cas, es va fer treballant entre l'italià i el català.

10) Un cop aclarit tot el contingut de la història, doneu a cada infant imatges en blanc i negre d'un dels animals del conte. Si l'activitat es duu a terme amb un conte diferent, podeu imprimir altres imatges. Al costat de cada imatge, escriviu el nom de l'animal o l'element que hi surt en les dues llengües de la història; en el nostre cas, en italià i en xinès.

Llista de material si s'utilitza el conte *Cenerina*

- Colors.
- Pega.
- Tisores.
- Retoladors.
- Retalls de papers de colors o de tela per fer els vestits dels animals estampats.
- Un conte bilingüe o plurilingüe.
- Imatges d'animals en blanc i negre perquè els infants els pintin o els vesteixin amb els retalls de paper o tela.
- Vídeos enregistrats per parlants nadius explicant la història si no poden venir a l'escola en persona.
- Traducció del conte a la llengua oficial de l'escola, si cal.
- Ordinador i un projector amb àudio i vídeo.

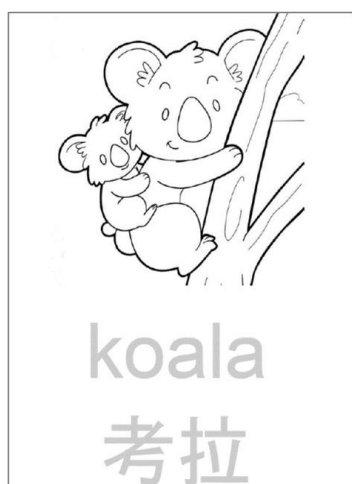

11) Si feu servir el conte de *Cenerina*, feu que els infants pintin els animals o els vesteixin amb retalls de tela o papers de colors.

12) Els infants que ja saben escriure, com ara el de 5 anys, poden escriure el nom dels animals en la llengua de l'escola al costat de les altres llengües. Els infants de 5 anys també poden reflexionar sobre els signes, els símbols i el format de les diferents llengües i resseguir amb altres colors les paraules en les diferents llengües.

Infants intentant endevinar la història de la Cenerina després d'haver sentit la versió en italià i haver vist les imatges del conte.

Una plantilla d'una imatge perquè els infants la pintin o vesteixin el personatge amb retalls de paper i tela. Hi ha el text en italià i en xinès.

Un exemple d'una imatge d'un animal vestit i pintat pels infants. Hi ha el text en italià i en xinès.

Un infant escriu el nom dels animals en català a la pissarra.

Activitat 2: Les maletes viatgeres per als cursos de primària

L'activitat consisteix a crear un producte multimodal basat en l'art per reflexionar sobre les llengües maternes dels infants i donar-los la possibilitat d'expressar la seva identitat plurilingüe i transcultural de manera visual i artística. A través de l'activitat, els infants han de crear un collage artístic en una carpeta de cartolina que representa la seva maleta. A dins de la carpeta, poden enganxar-hi imatges que representin moments de la seva vida, objectes o altres elements que considerin importants i que vulguin dur sempre amb ells de casa a l'escola i de l'escola a casa, o si anessin de viatge. A més de les imatges, els infants poden enganxar fotos de persones importants per a ells, persones famoses, animals, plats típics, noms de marques o botigues, etc.; qualsevol element que sigui important per a ells i els defineixi a ells o la seva identitat, és a dir, com se senten i com es volen representar en aquell moment concret. La cartolina es pot pintar, retallar i modificar de manera creativa. A més d'això, els infants han d'enganxar com a mínim dues paraules en la seva llengua materna o altres llengües rellevants per a ells que representin conceptes que considerin clau i que vulguin dur sempre a sobre. L'activitat pot servir per donar veu, visibilitzar i reconèixer les semblances o diferències entre les afiliacions i les representacions dels infants. Això pot ajudar tant el professorat com els infants a explorar els elements lingüístics, socials, relacionals i transculturals que conformen les identitats de l'alumnat, i a realçar la seva llengua materna i els seus repertoris diversos. Pot ser especialment útil i interessant fer aquesta activitat el Dia Internacional de la Llengua Materna.

Llista de material

- Colors.
- Retoladors.
- Papers blancs o de colors.
- Carpetes de cartolina.
- Tisores.
- Pega.
- Corda.
- Imatges, fotos o elements important que els infants vulguin afegir a les seves maletes.

Instruccions:

- 1) Expliqueu l'activitat als infants uns quants dies abans perquè puguin pensar en paraules que volen afegir a la maleta, pensar-hi a casa i, si volen, escriure-les en la seva llengua materna.
- 2) Deixeu temps perquè els infants recopilin el material que volen afegir a la maleta, incloses les fotos personals.
- 3) El dia de l'activitat, repartiu una cartolina a cada infant.
- 4) Demaneu-los que enganxin les paraules clau i tot el material que hagin dut a l'escola.
- 5) Oferiu-los l'oportunitat de decorar les maletes.
- 6) Doneu als infants que ho vulguin l'opció de presentar la seva creació artística a la classe. Assegureu-vos que tothom escolti amb respecte.
- 7) Fomenteu l'intercanvi i el diàleg entre l'alumnat.

- 8) Deixeu-vos portar per la creativitat, la imaginació i les narracions de l'alumnat.
- 9) Com a mestres, educadors o educadores, o tutors o tutores, participeu a les activitats i feu també les vostres maletes si voleu. Així hi haurà més diàleg i intercanvi entre el grup.

Exemple de maleta viatgera d'una nena de Ghana amb paraules en diferents llengües, fragments de cançons, diferents menjars, colors i aficions preferides.

Comentaris:

- >> És important que les instruccions a l'hora de fer l'activitat siguin clares, però, alhora, flexibles. Els infants poden modificar les seves maletes viatgeres de manera personal, original, creativa i dinàmica, perquè així són també les seves identitats; diverses, híbrides i en constant canvi.
- >> També cal recordar que tot i que l'activitat té l'objectiu de realçar les llengües i les cultures de cada infant i compartir la seva pertinença amb la resta, és possible que alguns infants no vulguin exposar-se o explicar alguns aspectes de la seva vida i experiència personal, també en relació amb les seves llengües i cultures d'origen. Si és el cas, s'ha de respectar la decisió personal de cadascú.
- >> Per implicar les famílies a les activitats, podeu demanar als infants que escriguin les paraules clau i les enganxin a la maleta a casa. D'aquesta manera, els infants que parlen la llengua familiar a casa, però que no saben escriure ni llegir en aquella llengua, poden rebre l'ajuda del pare, la mare, altres familiars o alguna amistat.
- >> En general, és important escoltar les narracions dels infants i les explicacions que poden donar sobre la seva pròpia llengua, cultura i experiència personal.
- >> Si voleu obtenir més informació sobre l'activitat, consulteu [aquest article](#).

El projecte NEW ABC ha rebut finançament del programa de recerca i innovació Horitzó 2020 de la Unió Europea en virtut de l'acord de subvenció número 101004640.

Les idees i les opinions expressades en aquest lloc web són les de les persones autores i no reflecteixen necessàriament el parer de la Comissió Europea.

CAPÍTOL 8. Sant Jordi i San Martino i activitats complementàries

En acabar aquest capítol, el grup haurà aconseguit el següent:

- Conèixer una llegenda i una recepta italianes.
- Treballar la intercomprensió entre llengües.
- Cuinar galetes de manera col·laborativa.
- Reflexionar sobre la presència d'un cavaller en diverses llegendes a tradicions i cultures diferents.

L'activitat consisteix a mirar un vídeo o escoltar la narració d'una llegenda que prové d'una tradició diferent a la local que se celebra a l'escola. En el nostre cas, l'alumnat va mirar un vídeo sobre una llegenda de Venècia, el cavaller San Martino, que s'explica a les escoles a Venècia (Itàlia) el dia de San Martino (Sant Martí). La llegenda explica la història d'un cavaller (Martí) que surt amb el seu cavall a passejar un dia de novembre humit i fred. Pel camí es troba amb un home nu que té fred. Per ajudar-lo, en Martí es treu la capa vermella i la talla per la meitat amb l'espasa. Amb una meitat de la capa cobreix el pobre home. En aquell moment, el sol, per agrair a en Martí la seva generositat, surt a escalfar la terra. Per aquest motiu, a Itàlia, es diu que l'11 de novembre, el dia de Sant Martí, és un dels dies més calorosos de la tardor i s'anomena «l'estiu de Sant Martí».

La llegenda s'explica als infants en italià per treballar la intercomprensió entre llengües emparentades i reflexionar sobre la figura del cavaller en diferents llengües, cultures, representacions literàries i tradicions que puguin conèixer. Per replicar l'activitat, podeu intentar buscar altres llegendes en altres llengües amb què sigui fàcil treballar la intercomprensió.

A Venècia és tradició que els infants facin galetes en forma d'un cavaller a cavall, les decorin i les regalin a les amistats o a la família. És per això que l'activitat inclou una activitat complementària durant la qual els infants miren i escolten la recepta, en italià, de les galetes de San Martino i, després de tornar a treballar la intercomprensió, fan les seves pròpies galetes a classe.

Els infants dels cursos de primària poden traduir els ingredients de la recepta a la llengua vehicular de l'escola i a les altres llengües que sàpiguen.

En el nostre cas, vam fer aquesta activitat el dia 23 d'abril, el dia de Sant Jordi segons la tradició catalana. La llegenda de Sant Jordi també explica la història d'un cavaller, per tant, és una bona oportunitat de presentar històries similars que provenen de tradicions diferents.

Activitat 1: Intercomprensió i taller de cuina per als cursos d'educació infantil

Aquesta activitat consisteix a mirar un vídeo en català en què s'explica la llegenda de San Martino i es fan preguntes en italià per entendre millor el text. Després, els infants escolten i miren un segon vídeo en què es presenta la recepta de les galetes de San Martino.

En mirar el vídeo, es plantegen algunes preguntes de reflexió a l'alumnat. Als infants més petits se'ls demana si recorden algun cavaller d'alguna llegenda local, com ara Sant Jordi, en el nostre cas. Per als infants més grans (a partir de 5 anys), es fan preguntes que facilitin la intercomprensió entre l'italià i el català.

Per últim, els infants fan les galetes i les decoren.

Instruccions:

- 1) **Poseu un vídeo de la llegenda** en italià. Assegureu-vos d'incloure algunes preguntes en la llengua de l'alumnat per ajudar-los a entendre la història.
- 2) Atureu el vídeo i deixeu temps perquè els infants responguin les preguntes plantejades.
- 3) Durant el vídeo, feu preguntes addicionals per facilitar la comprensió del text. Guieu els infants mentre treballem la intercomprensió entre les dues llengües emparentades (en el nostre cas, l'italià i el català).
- 4) Utilitzeu gestos, moviments i la dramatització per fer que entenguin millor la història. Per exemple, a la llegenda de San Martino, quan s'explica que el protagonista va a cavall, es pot imitar el moviment d'anar a cavall per facilitar la comprensió.
- 5) Després d'escoltar i veure el primer vídeo, mostreu a l'alumnat un vídeo de la recepta en italià i demaneu-los que escoltin. Atureu el vídeo per guiar la comprensió.
- 6) Dividiu la classe en dos grups petits i doneu als infants els ingredients necessaris per fer les galetes de San Martino.
- 7) Podeu comprar motlles amb la forma de San Martino, que són els típics de Venècia, però també podeu dibuixar i retallar la figura del cavaller a cavall en una cartolina. Aquesta plantilla després la podeu posar damunt de la massa de les galetes i, amb l'ajuda d'un ganivet i d'una persona adulta, els infants poden fer la forma.
- 8) Ajudeu els infants a fer les galetes i a decorar-les.
- 9) Demaneu als infants si coneixen alguna altra llegenda o història en què hi hagi un cavaller. En el nostre cas, vam guiar la conversa perquè reflexionessin sobre la llegenda de Sant Jordi a Catalunya.

Llista de material

- Vídeo en italià de la llegenda de San Martino i algunes preguntes en la llengua de l'alumnat per entrenar la intercomprensió.
- Còpia escrita de la llegenda en italià i la traducció a la llengua de l'escola per al professorat.
- Vídeo de la recepta italiana de les galetes de San Martino.
- Presentació (com ara un Power Point) amb les diapositives en italià i la llengua de l'escola per explicar la llegenda.
- Els ingredients necessaris per fer i decorar les galetes (mantega, ous, farina, sucre, aromes, caramels i xocolata desfeta).

Infants d'infantil decorant les galetes de San Martino.

Activitat 2: Adaptar la intercomprensió al taller de cuina per als cursos de primària

Aquesta activitat és la mateixa que la que proposem per als cursos d'infantil. Tot i això, als cursos de primària, els infants poden treballar més, i més a fons, la intercomprensió. A més, poden traduir els ingredients de la recepta a les seves llengües a partir d'una plantilla.

Es pot guiar els infants de primària a reflexionar sobre llegendes similars en què el protagonista és un cavaller.

A sota hi ha algunes imatges dels recursos que es van utilitzar per dur a terme l'activitat amb alumnat de primària.

Llista de material necessari per a l'etapa de primària

- Material de la llista anterior.
- Plantilla amb els ingredients de les galetes per traduir-los a altres llengües.

Networking the Educational World: Across Boundaries for Community-building

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

MIRAS
Mediació i Interpretació:
Recerca en l'àmbit social

INSTITUT ESCOLA
EL VIVER

LA LEGGENDA DI SAN MARTINO

C'ERA UNA VOLTA UN CAVALIERE VENEZIANO CHE SI CHIAMAVA MARTINO.

Hi havia una vegada un cavaller venecià que es deia Martino.

UN GIORNO MARTINO PRESE IL SUO CAVALLO PER FARE UNA PASSEGGIATA.

Un dia, Martino va agafar el seu cavall per anar a passejar.

ERA UN GIORNO D'INVERNO E FACEVA MOLTO FREDDO.

Era un dia d'hivern i feia molt de fred.

Exemple d'una còpia escrita de la llegenda en italià i la seva traducció al català per al professorat i l'alumnat (feu clic a la imatge per accedir al document).

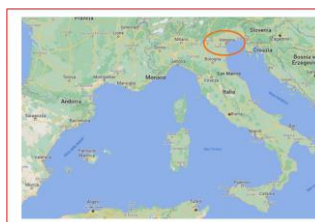

C'ERA UNA VOLTA UN CAVALIERE VENEZIANO CHE SI CHIAMAVA MARTINO.

SABEU QUÈ VOL DIR «CAVALIERE»?

C'ERA UNA VOLTA UN CAVALIERE VENEZIANO CHE SI CHIAMAVA MARTINO.

SABEU ON ES VENÈCIA?

Algunes de les diapositives de la presentació del Power Point que es va fer servir per presentar la llegenda, que es va projectar en italià amb algunes preguntes en català per facilitar la intercomprensió de l'alumnat.

Una captura del vídeo de la llegenda i una captura del vídeo de la recepta (feu clic a la imatge de l'esquerra per veure el vídeo).

El projecte NEW ABC ha rebut finançament del programa de recerca i innovació Horitzó 2020 de la Unió Europea en virtut de l'acord de subvenció número 101004640.

Les idees i les opinions expressades en aquest lloc web són les de les persones autores i no reflecteixen necessàriament el parer de la Comissió Europea.

*Ingredients per a 10 persones:
 300 grams de mantega, una
 llimona, xocolata per desfer i
 decorar, 3 ous, aroma de vainilla,
 una llimona per donar aroma a les
 galetes, 600 grams de farina, 300
 grams de sucre i caramels o dolços
 per decorar.*

Fotos dels infants cuinant i decorant les galetes de San Martino.

Networking the
 Educational World:
 Across Boundaries for
 Community-building

Universitat Autònoma de Barcelona

MIRAS
 Mediació i Interpretació:
 Recerca en l'àmbit social

INSTITUT ESCOLA
 EL VIVER

A l'esquerra: una plantilla en italià amb els ingredients per cuinar i decorar les galetes de San Martino. A la dreta: els ingredients traduïts per un infant al català (feu clic a les imatges per accedir a la llista d'ingredients en aquella llengua).

Comentaris:

- >> Per implicar les famílies, podeu demanar als infants que parlin a casa sobre la feina que han fet a l'escola i que demanin a la seva família i amigats si coneixen llegendes semblants a la seva llengua i cultura.
- >> Cal deixar espai perquè cada infant participi, ja sigui per explicar les diferències o les similituds amb altres històries conegudes, i perquè s'utilitzin diferents llengües durant l'activitat.
- >> Pel que fa a la preparació de les galetes, assegureu-vos que els infants puguin utilitzar els ingredients previstos. En cas contrari, modifiqueu-los segons les diferents necessitats, al·lèrgies o afiliacions. Si hi ha infants vegans, per exemple, la mantega es pot substituir per margarina vegetal. Si no es poden utilitzar caramels, substituïu-los per fruita.
- >> Si a l'escola no es pot cuinar, els infants poden preparar prèviament la massa crua i coure-la a casa o, si no, els podeu donar la recepta amb instruccions per a les famílies i demanar-los que ho facin a casa si volen.
- >> Els infants van gaudir molt de l'experiència de fer les galetes de San Martino. Si voleu utilitzar una altra llegenda que sigui més fàcil per als infants pel que fa a la intercomprensió, podeu buscar-ne una relacionada amb algun plat tradicional perquè també es pugui fer la segona part de l'activitat.

CAPÍTOL 9. Tancar l'acció

En acabar aquest capítol, les persones del grup hauran aconseguit el següent:

- Reflexionar sobre la seva experiència com a persones participants i cocreadores d'aquesta acció.
- Compartir dificultats i recomanacions a l'hora d'introduir el plurilingüisme a les seves pràctiques docents en vista d'aquesta experiència.
- Fer una pluja d'idees sobre possibles maneres de sostenir les aproximacions pluralistes i d'augmentar la participació de les famílies.

La finalitat d'aquest últim capítol és fer una reflexió final amb el professorat sobre l'acció i les diferents activitats cocreades i implementades.

Activitat 1: Grups de discussió amb el professorat

Estem arribant a les etapes finals d'aquesta acció, en què les persones que hi ha participat haurien de poder mirar enrere i reflexionar sobre el que s'ha fet.

Una de les activitats de clausura consisteix a organitzar un o més grups de discussió (també coneguts com a *focus groups*) amb el professorat que ha participat a l'acció, amb l'objectiu de compartir les seves idees i reflexionar sobre l'experiència i les possibilitats de futur.

Instruccions:

1) Tenint en compte les característiques de les persones participants i la manera en què s'ha desenvolupat l'acció, valoreu la possibilitat d'organitzar una o més sessions de discussió. En el nostre cas, vam organitzar dos grups separats, un amb mestres d'educació infantil i un altre amb mestres d'educació primària, tenint en compte que en la majoria dels casos havien realitzat activitats diferents segons les edats dels seus grups i, possiblement, també s'havien trobat amb dificultats diferents.

2) Repasseu les vostres anotacions, observacions i idees durant la implementació de l'acció per veure quins aspectes destacats podrien afavorir la reflexió del professorat. Prepareu un guió obert que permeti canvis en funció de les inquietuds i les intervencions del professorat. Aquí teniu algunes idees per estructurar la conversa:

- o Com valoraríeu l'experiència en general?
- o Com us heu sentit durant l'acció?
- o Sobre què us ha fet reflexionar?
- o Ha canviat alguna de les idees que teníeu abans de començar? En cas afirmatiu, quina, com i per què?
- o Heu vist els avantatges d'incloure les llengües familiars a les activitats escolars?
- o Heu observat algun canvi en els infants o les famílies?
- o Us n'han fet algun comentari o us n'han donat la seva opinió?
- o Hi ha hagut algun moment o alguna activitat que us sembla que hagi estat clau?
- o Quines possibilitats creieu que hi ha de consolidar aquestes aproximacions pluralistes i d'adoptar l'acció (com a mestre o com a escola)?
- o Quins obstacles i dificultats creieu que hi ha de cara a consolidar aquestes aproximacions?
- o Com podríeu superar aquests obstacles i dificultats?

Llista de material

- Llista de possibles preguntes o temes per guiar la conversa.
  - Paper i bolígraf per si voleu prendre notes.
  - Càmera o gravadora per documentar la sessió (opcional i amb l'autorització prèvia dels i les participants).
  - Espai còmode per fomentar el diàleg i la reflexió.
  - Cafè i dolços per fer l'activitat més agradable.
- Caldrà imprimir:
- Fulls amb citacions dels infants o les famílies per repartir entre els i les participants i parlar-ne tots junts (opcional).

3) Juntament amb aquestes preguntes més generals, podeu plantejar-vos preparar i portar alguns fulls amb observacions i frases dels infants o les famílies, si creieu que poden ser d'utilitat per parlar de qüestions més específiques que podrien haver sorgit durant l'acció.

A continuació hem inclòs un exemple del document que vam repartir, en què vam incloure algunes citacions dels infants extretes de les entrevistes que hi vam fer després de l'activitat de les maletes viatgeres (se n'ha fet la traducció al català a partir d'una traducció prèvia a l'anglès). L'objectiu d'aquest document era oferir als participants el punt de vista de l'alumnat. Vam pensar que aquests extractes podrien ser útils per ampliar el debat i oferir elements per reflexionar i dissenyar futures accions.

El projecte NEW ABC ha rebut finançament del programa de recerca i innovació Horitzó 2020 de la Unió Europea en virtut de l'acord de subvenció número 101004640.

Les idees i les opinions expressades en aquest lloc web són les de les persones autores i no reflecteixen necessàriament el parer de la Comissió Europea.

— Nen - 7 anys | L1: guaraní

«M'agradaria jugar en guaraní i en altres llengües desconegudes. M'ha agradat utilitzar la meva llengua materna.»

— Nena - 7 anys | L1: àrab marroquí (N = nena / R = equip de recerca)

R: «De totes les coses que hem fet amb [nom d'una persona de l'equip de recerca], què t'ha agradat més?»

N: «La història dels tres porquets, perquè la llegia quan era petita i ara l'he recordat.»

R: «I t'ha agradat llegir la història en diferents llengües?»

N: «Sí, perquè em fa posar contenta.»

— Nena - 7 anys | L1: castellà i àrab

«M'ha agradat molt fer servir l'àrab, perquè d'aquesta manera altres persones poden saber què és l'àrab i és una cosa que m'agrada de tot cor.»

— Nena - 7 anys | L1: urdú

«A ella li agradaria fer servir més l'urdú quan està al pati jugant amb els amics i les amigues», referint-se al que pensa una altra nena).

— Nena - 11 anys | L1: àrab marroquí

«Em va semblar que era bo utilitzar la meva llengua materna a l'activitat perquè em recordava a la meva família.»

— Nena - 9 anys | L1: àrab

«Fer servir la llengua materna es bo perquè aprens més. M'agradaria utilitzar més la meva llengua materna a classe.»

— Nena - 7 anys | L1: àrab (N = nena / R = equip de recerca)

N: «Em va semblar que era bo utilitzar la meva llengua a l'escola perquè m'agrada parlar àrab. Quan soc a l'escola parlo àrab al meu cap.»

R: «Ah, al teu cap, però aleshores parles en castellà o en català?»

N: «Sí.»

R: «Va ser la primera vegada que feies servir l'àrab a l'escola?»

N: «Sí.»

R: «I com et vas sentir al principi?»

N: «Em va fer vergonya.»

R: «I aquest sentiment ha canviat una mica?»

N: «Sí, estic molt contenta.»

R: «I t'agradaria fer-ho més?»

N: «Sí.»

R: «I en quins moments? A l'hora del pati, quan jugues amb els amics o les amigues, o durant la classe?»

N: «Durant les classes.»

R: «I per què parles àrab al teu cap? T'ajuda?»

N: «M'ajuda i em recorda com parlar àrab.»

R: «En què t'ajuda parlar àrab al teu cap?»

N: «Penso al meu cap en àrab i després ho dic en català.»

R: «Et resulta més fàcil així?»

N: «Sí.»

Vam compartir frases i diàlegs que posaven en relleu l'apreciació dels infants sobre l'oportunitat d'utilitzar les seves llengües maternes a l'escola. La selecció que vam fer pretenia obrir el debat del grup sobre aquesta qüestió, ja que havíem detectat alguns dubtes i reticències envers l'ús dels alumnes de les llengües familiars a l'escola.

Aquest document i els grups de discussió ens van permetre qüestionar aquestes idees tenint en compte la seva experiència durant l'acció, i treballar conjuntament per a una aproximació més inclusiva de les pràctiques plurilingües dels infants.

Comentaris:

>> Creeu un entorn còmode i tranquil i assegureu-vos que disposeu del temps suficient perquè els i les mestres se sentin prou segurs per compartir els seus sentiments i les seves reflexions detallades sense sentir pressió ni que se'ls està jutjant.

>> A mesura que el diàleg avanci, intenteu centrar-vos en els beneficis més generals de l'acció i en les possibilitats de canvi i sostenibilitat.

>> Mostreu-vos oberts a acceptar opinions diferents i fomenteu un clima de respecte i acceptació en cas de desacord. Potser no tothom ha tingut la mateixa percepció de l'acció, i és important escoltar i tenir en compte les veus de tothom si es vol promoure l'adopció de l'experiència i que aquesta sigui sostenible.

>> També podeu utilitzar aquest espai per fer una pluja d'idees col·laborativa amb l'objectiu d'ajudar el professorat a elaborar idees noves sobre com es poden seguir incloent les llengües i les famílies dels infants en un futur i de manera més estructural dins de la dinàmica de l'escola.

>> Una altra opció pot ser convidar les famílies, els infants i altres participants a aquests debats, o bé crear un grup de discussió separat perquè puguin reflexionar sobre les seves experiències i expectatives.

El projecte NEW ABC ha rebut finançament del programa de recerca i innovació Horitzó 2020 de la Unió Europea en virtut de l'acord de subvenció número 101004640.

53

Les idees i les opinions expressades en aquest lloc web són les de les persones autores i no reflecteixen necessàriament el parer de la Comissió Europea.

CAPÍTOL 10. Concloure i difondre l'experiència

En acabar aquest capítol, les persones destinatàries de l'acció hauran aconseguit el següent:

- Conèixer l'acció i, esperem, trobar inspiració per seguir el vostre exemple en els seus propis contextos educatius.
- Escoltar els relats del professorat, els infants i les famílies que han participat a l'acció sobre les seves experiències.
- Participar en algunes de les activitats descrites en aquest manual com a part d'un taller organitzat pel professorat.
- Reflexionar sobre el potencial de transformació d'iniciatives com aquesta, basades en la cocreació i la inclusió, a diferents nivells de les polítiques i la pràctica educatives.

Aquest capítol final inclou la difusió de l'acció per arribar a altres mestres i possibles participants que puguin estar interessats a adaptar aquestes activitats al seu propi context.

Activitat 1: Organitzar una sessió i taller de clausura amb les persones que han participat a l'acció i la comunitat educativa en general

Instruccions:

1) Comenteu amb els i les mestres que han participat a l'acció possibles idees per organitzar una sessió de clausura i a qui hauria d'estar dirigida. Podeu plantejar-vos convidar les autoritats i els responsables en matèria d'educació, investigadors, altres institucions educatives, mestres i altres companys i companyes de l'àmbit, i també les famílies i l'alumnat.

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona

MIRAS
Mediació i Interpretació:
Recerca en l'àmbit social

INSTITUT ESCOLA
EL VIVER

2) En funció dels objectius i les preferències del grup, i del perfil del públic, decidiu conjuntament quin seria el millor format i els millors continguts per a aquesta sessió. Podeu valorar

oferir una presentació més formal, acadèmica i teòrica del projecte, o bé una sessió més dinàmica i pràctica, com ara un taller en què el professorat organitzi algunes activitats de l'acció per al públic d'aquesta presentació.

3) Distribuiu les tasques de tal manera que tothom que hagi format part de l'acció tingui una oportunitat de lluir-se i compartir la seva experiència.

4) Valoreu l'opció de convidar persones expertes externes en el tema com a conferenciants, o demaneu que algú extern sigui l'amfitrió, moderi o faci una presentació final de la sessió.

5) Busqueu canals de difusió per donar a conèixer aquest acte; sigueu creatius!

6) No us oblideu de difondre la notícia després. L'acte de clausura no és el punt i final de l'acció, perquè la idea és inspirar moltes més persones que segueixin el vostre exemple.

Llista de material

- Un lloc prou gran perquè hi pugui assistir tothom amb comoditat.
- Projector i presentacions de les diferents persones que han participat en l'acció.
- Una càmera per documentar la sessió (opcional i amb l'autorització prèvia dels i les participants).
- Exemples dels resultats de les activitats que vulgueu compartir amb el públic.
- Material per fer que els i les participants realitzin les activitats seleccionades (consulteu la llista de material per a cada activitat).
- Cafè i dolços per fer l'activitat més agradable i menys formal.

El projecte NEW ABC ha rebut finançament del programa de recerca i innovació Horitzó 2020 de la Unió Europea en virtut de l'acord de subvenció número 101004640.

Les idees i les opinions expressades en aquest lloc web són les de les persones autores i no reflecteixen necessàriament el parer de la Comissió Europea.

AVALUACIÓ I DIFUSIÓ

Desenvolupar una estratègia pròpia d'avaluació

Un cop finalitzades les activitats, és possible que us pregunteu si han anat bé o no. Probablement tindreu una idea de com han sortit, però com es pot avaluar més clarament l'impacte de l'activitat?

A continuació presentem alguns indicadors que poden ser útils per avaluar una activitat. Poder fer-ne servir alguns (o tots) per elaborar una eina d'avaluació.

Participació de l'alumnat

Els infants tenien ganes de parlar i participar? Van mostrar entusiasme i voluntat de formar part de l'activitat? Vau observar un augment de la participació pel que fa a les contribucions dels infants a la conversa?

A banda de les preguntes sobre la seva participació activa, podeu demanar als infants que donin la seva opinió general i recopilar els seus comentaris i preferències. També podeu esbrinar què van explicar a casa sobre l'experiència. Podeu fer servir una fitxa com aquesta:

Escola:	Classe: .....
Què t'ha agradat més?	Què has explicat a casa teva?
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

Fitxa per recopilar els comentaris dels infants, dividida en dues seccions: Què t'ha agradat més? Què has explicat a casa teva? (Feu clic a les imatges per accedir al document).

Fer xarxa a l'escola

Vau aconseguir involucrar un grup de mestres al projecte? Com descriuríeu les vostres relacions laborals després de l'activitat?

Implicació de les famílies

Vau aconseguir implicar les famílies en alguns passos de les activitats? Les famílies us feien preguntes sobre coses concretes que els infants havien explicat a casa? Van mostrar curiositat per les activitats implementades?

Implicació dels responsables de polítiques

Vau aconseguir informar les autoritats locals sobre les activitats? Com van reaccionar? Estan disposades a participar a l'activitat d'alguna manera?

Desenvolupament professional

Heu aconseguit desenvolupar alguna habilitat nova durant l'activitat? Creieu que heu millorat les vostres competències professionals? Heu après alguna cosa?

Impacte general

Hi ha moltes persones interessades en les activitats? Vau aconseguir difondre les activitats a través de diferents canals? Els o les col·legues us fan preguntes sobre l'activitat? Hi ha col·legues d'altres escoles que vulguin replicar l'activitat?

El projecte NEW ABC ha rebut finançament del programa de recerca i innovació Horitzó 2020 de la Unió Europea en virtut de l'acord de subvenció número 101004640.

Les idees i les opinions expressades en aquest lloc web són les de les persones autores i no reflecteixen necessàriament el parer de la Comissió Europea.

Desenvolupar una estratègia pròpia de difusió

La recta final d'aquest viatge és fer que el pilot estigui disponible i sigui accessible per a tothom. Hi ha diverses estratègies que es poden utilitzar per donar més visibilitat a les activitats. Les hem dividit en dos macroàmbits:

Àmbit local

A nivell local, podeu difondre l'activitat mentre l'esteu duent a terme. Per exemple, podeu involucrar altres persones il·lustrant l'activitat en cartells i parlant-ne en converses informals amb les famílies, els i les col·legues i la direcció de l'escola. També podeu organitzar algun acte al final de l'activitat per mostrar els resultats (per exemple, una exposició de poemes impresos o un *slam* de poesia) i convidar les autoritats locals i els responsables de polítiques a aquest acte.

Àmbit nacional i internacional

Podeu utilitzar diversos canals digitals per presentar les activitats a un públic més gran. Per exemple, **eTwinning** és una plataforma europea on es pot pujar una descripció de l'activitat i compartir-la amb altres mestres de diferents països europeus.

A més, com sabeu, hi ha altres plataformes multiusos, com ara Twitter, Facebook i Instagram, entre d'altres (encara que cal anar amb compte amb la privadesa).

I això és tot. Moltíssimes gràcies per la vostra atenció.

Esperem que aquest manual us hagi resultat (i us resulti) útil en la vostra pràctica professional.

Molta sort!

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona

MIRAS
Mediació i Interpretació:
Recerca en l'àmbit social

INSTITUT ESCOLA
EL VIVER

Referències

Busch, B. (2016). *Biographical approaches to research in multilingual settings: Exploring linguistic repertoires*. In *Researching Multilingualism*; Routledge, Londres; pàg. 60–73.

Projecte FAMI «VOCI» – 2506 «Living today as citizens in Italy - Experimental learning paths in Italian and civic education». (2018.2021). Un projecte del municipi de Venècia i la Universitat Ca' Foscari finançat pel Ministeri d'Interior i la Comissió Europea entre el 2018 i el 2021. [Disponible en línia](#).

Grup de recerca GREIP. [Lloc web](#).

LIDILEM Université Stendhal de Grenoble. (1998). Des Langues de l'enfant... aux Langues du Monde (Module d'introduction). *Le Journal de l'Eveil aux Langues. Projet Socrates/Lingua 42-137- CP1-97-1-FR-Lingua-LD*. 1998. [Disponible en línia](#).

Prasad, G. (2014). Portraits of plurilingualism in a French international school in Toronto: exploring the role of visual methods to access students' representations of their linguistically diverse identities. *The Canadian Journal of Applied Linguistics*, 17(1), 51- 77.

Vallejo Rubinstein C. & Tonioli V. (2023). Exploring the Linguistic and Cultural Identities of Transnational Background Children in Catalonia, Spain. A A. Ross (Ed.), *Young People's Constructions of Identities: Global Perspectives*. Special issue of *Societies*, 13(10), 221. [Disponible en línia](#).

El projecte NEW ABC ha rebut finançament del programa de recerca i innovació Horitzó 2020 de la Unió Europea en virtut de l'acord de subvenció número 101004640.

Les idees i les opinions expressades en aquest lloc web són les de les persones autores i no reflecteixen necessàriament el parer de la Comissió Europea.

Agraïments

Les activitats del manual han estat cocreades i han comptat amb la participació de personal investigador, personal docent, infants i les seves famílies al llarg de totes les etapes del procés. Volem donar les gràcies especialment a tots els nens i nenes que van participar a les activitats pel seu entusiasme i creativitat, i també a les famílies pel seu temps, compromís, coneixement i generositat. També volem transmetre el nostre agraïment a la Conxita Roca, la directora de l'institut escola El Viver de Montcada i Reixac, a Catalunya, i a la secretària acadèmica, la Cristina Rodríguez, per donar-nos accés a la seva meravellosa comunitat i pel seu generós compromís i la seva dedicació a aquest projecte. Així mateix, volem donar les gràcies al grup de mestres que van acceptar embarcar-se en aquesta aventura: Silvia Álvarez, Irene Costa, Raquel García, Mireia Llaurens, Mónica Martínez, Alba Reina, Isa Rodríguez, Sandra Sala, Míriam Salazar, Paula Sanchís, Mireia Sanz, Laura Tornero i Carol Vázquez. Aquesta acció i totes les activitats no haurien estat possibles sense el seu talent, experiència, generositat i dedicació.

Volem agrair a l'associació de Bolonya Antinea i al grup de recerca GREIP de la Universitat Autònoma de Barcelona que hagin estat tan generosos i hagin compartit amb nosaltres la seva experiència i les seves pràctiques amb alumnat d'infantil i alumnat de primària, respectivament.

També volem reconèixer el talent de l'Elena Sciancalepore (il·lustradora) i el Xavi González (dissenyador gràfic) per convertir una versió molt humil del conte *Els tres porquets* en un tresor increïble per als infants, les seves famílies i tota la comunitat educativa. Moltes gràcies a l'editorial La Galera per haver-nos concedit generosament l'autorització per fer servir la seva versió del conte en català com a base per a la creació plurilingüe. Esperem que aquest i altres recursos inspirin a altres persones i ajudin a altres infants, mestres i famílies a emprendre el seu propi viatge plurilingüe.

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

MIRAS
Mediació i Interpretació:
Recerca en l'àmbit social

INSTITUT ESCOLA
EL VIVER